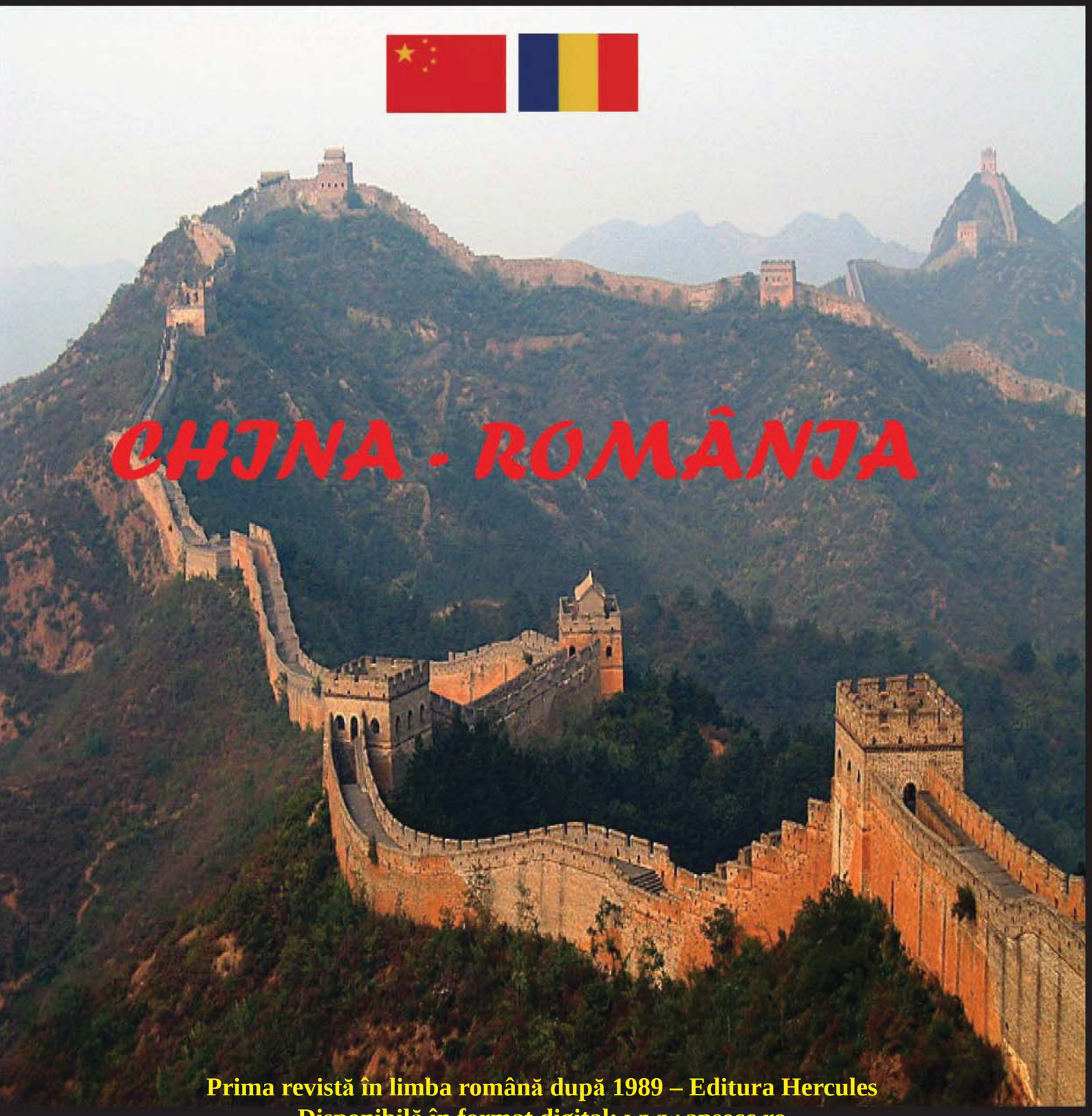
Deceniul 7

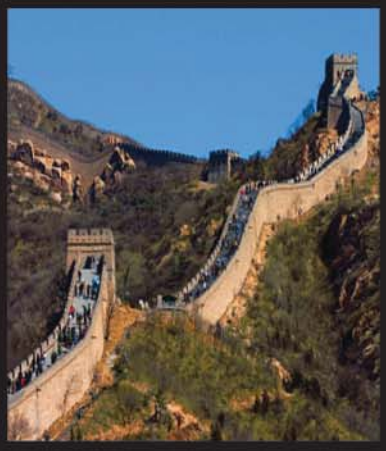
anul XXI nr.2/2020

Prima revistă în limba română după 1989 – Editura Hercules
Disponibilă în format digital: www.apsecc.ro

DECENIUL 7

www.apsecc.ro

REDACTOR ŞEF:
Prof. Univ. Dr. Ilie CRISTESCU

SECRETAR GENERAL:
Prof. cons. Bianca IAGĂRU

ART DIRECTOR:
Mat. Ing. Adrian STANCIU

COLEGIUL DE REDACŢIE:
Doru Dinu Glăvan Preş. UZPR
Prof. Univ. Dr. Gheorghe POPOVICI
Dr. Med. scriitor Adrian Daniel LUPEANU
Martin Petru

CREATIVE and MARKETING:
DIRECTOR Petre-Daniel Coman

SUMAR

LA MULŢI ANI, CHINA
La mulţi ani poporului chinez!
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 1
CHINA de la A la Z
ECONOMIA CHINEI ESTE PRIMA economie a unei mari puteri care îşi revine după pandemie
Petre-Daniel Coman..... 2
Preşedintele Chinei, Xi Jinping, a vizitat compania First Automotive Workshop 3
ANIVERSARE
Mesaj către Excelența Sa Doamna JIANG YU
Ambasadorul Republicii Populare Chineze în România
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 4
EDITORIAL
Criza globală
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 5
CULTURALE
Zi de sărbătoare pentru Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România
Tanța Tănăsescu 6
ROMÂNIA–CHINA
Membri ai UZPR acasă la prof. univ. Dr. Ilie Cristescu. Grădina marcată de spiritualitate 8
dialog despre poezie cu Jidi Majia
Nina Felicia Gherman, Traducere Li Xin 10
CULTURALE
Versuri de Maria Stoica şi Petre-Daniel Coman 13
O carte fără moarte – Arta războiului (II)
Cristiana Crăciun 14
TURISM
Descoperă Banatul. Tradiție și autenticitate
Prof.univ.dr. Gheorghe Popovici..... 16
CULTURALE
Descoperire fabuloasă la Hundeoara!
Gen.(r) Dr. Mircea Chelaru..... 21
Poezii de Zhang Wei..... 24
Marii scriitori ai României despre una dintre cele mai vechi staţiuni balneare ale lumii – Herculane în cel de-al 1867-lea an de existenţă documentară 26
TURISM
România pitorească pe Dunăre, de la Orşova la Porţile de Fier
Alexandru Vlahuță..... 28
CULINARE
Rețete chinezești..... 31
ROMÂNIA–CHINA
De Sărbătoare
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 32

LA MULȚI ANI POPORULUI CHINEZ!

1 OCTOMBRIE
ZIUA NAȚIONALĂ A CHINEI

În prima zi a lunii octombrie, Republica Populară Chineză sărbătorește primăvara sa, pentru că an de an poporul milenar și civilizația chineză se arată lumii mai înnoit, mai plin de vitalitate, iar țara mai renăscută financiar, economic, cultural și social demonstrând acum, la cea de a 71-a aniversări de la proclamarea sa că, așa cum se apreciază, sub înțeleapta conducere a Partidului Comunist Chinez, a Președintelui său Xi Jingping, poate furniza necontenit omenirii temeiuri de admirație și că se constituie într-o putere mondială demnă de admirația unanimă.

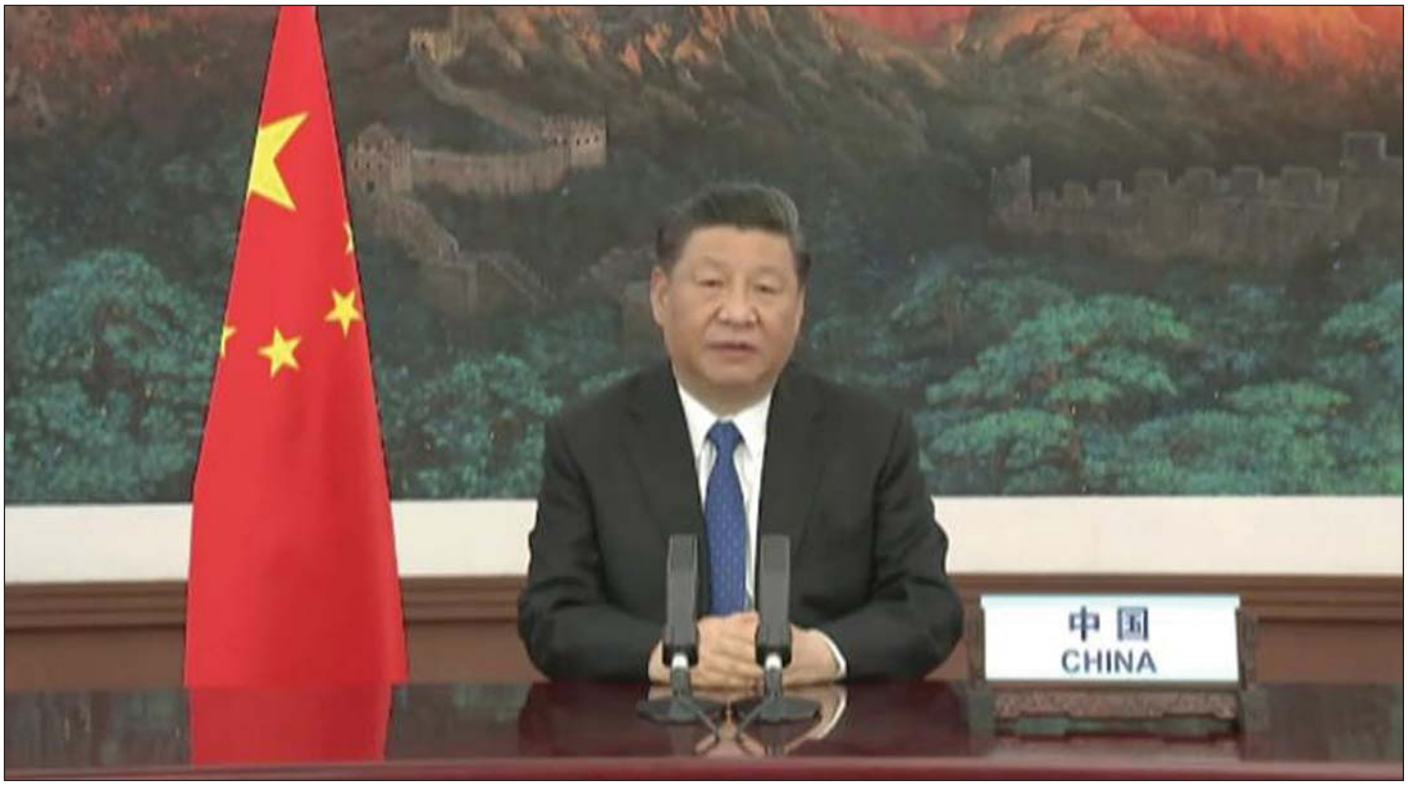
Calea progresului pe care Republica Populară Chineză a pornit în urmă cu 71 de ani se demonstrează a fi una justă, de succes, în armonie cu dorința poporului frate și prieten, pentru că la fiecare dintre aniversările sale, țara-miracol a Asiei relevă planetei noi înfăptuiri grandioase! Dacă ne gândim numai că în ultimii 10 ani China a adus o contribuție de peste 30% la creșterea economiei mondiale și o contribuție cu peste 70% la reducerea sărăciei pe plan mondial avem o imagine a ceea ce înseamnă pentru omenire miracolul chinezesc. Iar în acest an, în care omenirea a fost lovită de o pandemie fără precedent, de un virus care a paralizat practic dezvoltarea țărilor lumii, China și-a demonstrat încă o dată forța și capacitatea de găsi cele mai potrivite soluții, de a sta cu demnitate în fața lumii: măsurile prompte și eficiente în combaterea răspândirii virusului, construirea în numai câteva zile a unui spital modular de proporții gigantice, cercetările în domeniul virusologiei, în vederea obținerii de cât mai multe informații despre acest nou coronavirus și a obținerii a unei scheme de tratament eficiente, a unui vaccin, toate au fost un exemplu pentru cetățenii și guvernele lumii. Iar deschiderea Republicii Populare Chineze față de toate popoarele, altruismul său, empatia arătată față de acestea, ajutorul moral și material oferit în clipele grele, sprijinul material de urgență acordat în peste 150 de țări pentru combaterea pandemiei COVID-19 și prezența a 33 de echipe medicale în 31 de țări de pe mapamond ne conving încă o dată că România are motive să se felicite pentru a fi fost una dintre primele care au legat relații diplomatice cu Republica Populară Chineză și de a fi crezut în destinul ales de poporul chinez sub conducerea Partidului Comunist Chinez.

Este o bucurie pentru noi, ca în aceste clipe aniversare, în numele ASOCIAȚIEI DE PRIETENIE PENTRU SCHIMBURI ECONOMICE ȘI CULTURALE CU R. P. CHINEZĂ să putem adresa urări călduroase de prosperitate și împliniri în toate domeniile vieții poporului chinez, Republicii Populare Chineze, conducerii sale, pentru ca sub înțeleapta priveghere a Președintelui Xi Jingping să cunoască noi culmi de propășire și progres material și spiritual, să își împlinească idealurile.

LA MULȚI ANI CHINA, LA MULȚI ANI
BRAV POPOR CHINEZ!

PREȘEDINTELE ASOCIAȚIEI DE PRIETENIE PENTRU SCHIMBURI ECONOMICE ȘI CULTURALE CU R. P. CHINEZĂ
și
Director al Revistei *„Deceniul 7 China-România”*
Prof. univ. dr. ILIE CRISTESCU

ECONOMIA CHINEI ESTE PRIMA
economie a unei mari puteri care îşi revine după pandemie

China a înregistrat o creştere economică de 3,2% în cel de-al doilea trimestru în urma unei scăderi record a activităţii, scrie BBC.

Economia Chinei este prima, din cele ale marilor puteri ale lumii, care îşi revine după pandemie. A doua cea mai mare economie din lume a înregistrat o scădere accentuată în primele trei luni ale anului în timpul izbucnirii pandemiei de Covid-19. Însă cifrele raportate miercuri arată că Produsul Intern Brut al Chinei (PIB) a revenit pe creştere în perioada aprilie-iunie.

Evoluţia Chinei este urmărită îndeaproape de întreaga lume, mai ales că cifrele sunt mai mari decât prevedeau experţii şi totodată indică o formă de recuperare în forma V - adică scădere economică urmată de o revenire rapidă. Ceea ce înseamnă că Beijingul evită să intre într-o recesiune tehnică - marcată de două perioade cu efecte negative asupra creşterii economice.

Revenirea rapidă vine după o scădere accentuată de 6,8% în primul trimestru al anului, fiind cea mai mare contracţie de la începutul înregistrărilor trimestriale ale PIB. În termeni anuali, China nu a mai cunoscut contracţie a PIB din 1976.

Este o recuperare în formă de V?

Economia chineză a reuşit să crească mai puternic decât se aştepta pe măsură ce ţara iese din colapsul cauzat de pandemia de COVID-19. Prin urmare, toate măsurile de stimulare anunţate de autorităţi par să funcţioneze. Fabricile devin mai ocupate, ceea ce însemnă o creştere a producţiei industriale.

În acelaşi timp în care economia începe să se redreseze, tensiunile cu SUA cresc, mai ales în Hong Kong. Acesta fiind motivul pentru care unii economişti sunt sceptici când vorbesc despre o recuperare economică în forma de V a Chinei.

Pe de altă parte, potrivit datelor de cercetare a Deutsche Bank, „recuperarea în formă de V" a fost „în mare măsură finalizată". „Oamenii au început să cheltuie ca înainte de pandemia Covid-19, însă diferenţa rămasă este concentrată în mare parte pe câteva sectoare - serviciile de agrement, călătoriile şi sectorul HoReCa - unde redresarea rapidă este puţin probabilă", se arată în raportul de cercetare Deutsche Bank.

În luna mai, China a anunţat că nu va stabili un obiectiv de creştere economică pentru 2020, în timp ce se lupta cu criza cauzată de pandemia coronavirusului.

Petre-Daniel Coman

Preşedintele Chinei, Xi Jinping, a vizitat compania First Automotive Workshop

Preşedintele Chinei, Xi Jinping, a vizitat compania First Automotive Workshop (FAW), din provincia Jilin.

În timpul discuţiilor avute cu echipa de cercetare şi exploatare a pieţei, liderul chinez a susţinut că concurenţa în industria producătoare auto este foarte aprigă, însă există încă multe oportunităţi. Dezvoltarea FAW a pus o fundaţie solidă pentru consolidarea industriei naţionale şi promovarea mărcilor chineze, motiv pentru care trebuie dezvoltate tehnologiile de bază, cu toate eforturile.

Xi Jinping despre dezvoltarea AIIB

ările trebuie să întărească coordonarea în reglementarea globală, pentru înfiinţarea unui mecanism multilateral de cooperare şi pentru desfăşurarea colaborărilor regionale într-un mod mai eficient, a declarat preşedintele Chinei, Xi Jinping, în cadrul ceremoniei de deschidere a videoconferinţei Consiliului Băncii Asiatice pentru Investiţii în Infrastructură (BAN).

Xi Jinping a susţinut că BAII trebuie să fie o platformă nouă pentru stimularea dezvoltării comune a ţărilor membre şi de promovare a construcţiei comunităţii umane cu destin comun. Sprijinul reciproc şi cooperarea strânsă reprezintă soluţia corectă pentru depăşirea crizei COVID-19.

China susţine şi aplică permanent multilateralismul, adoptând o atitudine pozitivă în colaborarea cu alte ţări. China va depune, alături de ţările membre BAII, eforturi pentru o mai bună dezvoltare a băncii şi va aduce o contribuţie mai mare la realizarea unei dezvoltări comune, a mai arătat Xi Jinping.

Moneda naţională a Chinei Renminbi, apreciată de mai multe bănci străine

Indicele RMB Off-shore (Off-shore RMB Index, ORI) din primul trimestru al anului 2020 a ajuns la 1,38%, crescând cu 0,03 procente faţă de ultimul trimestru din 2019, fiind cu 0,05 procente mai mare în comparaţie cu cel prevăzut de economişti, conform datelor furnizate luni de Banca Chinei (BC).

Indicele RMB Off-shore a fost lansat în martie 2014 de BC şi reflectă nivelul de internaţionalizare a monedei naţionale a ţării din punctul de vedere al rezervei de RMB pe piaţa Off-shore, a situaţiei de utilizare a capitalului, a uneltelor financiare, etc.

La sfârşitul lunii martie, soldul depozitelor în RMB din majoritatea pieţelor RMB Off-shore a crescut. Rezervele oficiale în moneda renminbi din băncile centrale străine au fost de 221,5 de miliarde USD, fiind un record istoric.

Excelenței Sale Doamnei
JIANG YU
Ambasadorul Republicii Populare Chineze în România

În numele ASOCIAȚIEI DE PRIETENIE PENTRU SCHIMBURI ECONOMICE ŞI CULTURALE CU R. P. CHINEZĂ, dar şi al meu personal, vă rog să îmi permiteți ca în aceste clipe aniversare, când țara pe care o reprezentați cu demnitate la București, REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ, împlinește 71 de ani de la proclamarea sa, de când multimilenarul popor şi civilizația şi cultura chineză a ales să urmeze, sub înțeleapta conducere a Partidului Comunist Chinez, calea spre dezvoltare şi progres, cale pe care a mers neabătut şi păşeşte şi azi, avându-l în frunte pe preşedintele său Xi Jingping, să vă adresez sincere şi călduroase urări de prosperitate şi împliniri în toate domeniile, un drum lin către noi culmi de propăşire şi progres material şi spiritual, către împlinirea nobilelor idealuri.

Excelența Voastră, Doamnă Ambasador, legătura noastră cu poporul aflat la o atât de mare distanță fizică, dar atât de apropiat inimilor noastre, ne adresăm cu marea rugăminte de a transmite gândurile noastre de mulțumire pentru tot ceea ce Marea Chină face pentru omenire şi implicit pentru poporul român, cu atât mai mult în acest greu încercat an când pandemia produsă de noul coronavirus a părut să oprească progresul omenirii şi să anuleze paşii înainte, făcuți pe calea cooperării între statele lumii! Dorim ca şi pe această cale să mulțumim Republicii Populare Chineze, Ambasadelor ei din lume şi cu precădere Ambasadei de la București, al cărei colectiv îl conduceți, pentru implicarea efectivă în managementul crizei pe care o traversăm, în oferirea de suport material şi logistic în peste 150 de țări şi de ajutor cu echipe medicale de specialişti în 31 de state ale lumii!

Excelență, omenirea este recunoscătoare Chinei, şi cu atât mai mult noi, poporul român, animat încă de la proclamarea Republicii Populare Chineze de nobile sentimente de frățietate, de dragoste față de poporul pe care îl reprezentați! Mulțumim pentru tot ceea ce a arătat lumii China în clipe de cumpănă, pentru felul în care a preluat rolul principal în controlul epidemiei şi a făcut eforturi pentru continuarea colaborării internaționale, fiind nu doar un furnizor de pace şi stabilitate, ci şi un model de demnitate şi neînfricare.

Excelența Voastră, Doamnă Ambasador **JIANG YU,** vă dorim un sincer şi tradițional **LA MULȚI ANI!**

Să vi se împlinească atât dorințele pe care le aveți în plan personal, cât şi acelea ale mărețului popor chinez, visele țării Excelenței Voastre, Republica Populară Chineză, în numele căreia ne sunteți far şi statornic prieten! Să depăşim împreună acest an greu, spre a putea să vă felicităm în anul care vine pentru noi şi noi măreațe realizări.

PREŞEDINTELE ASOCIAȚIEI DE PRIETENIE PENTRU SCHIMBURI ECONOMICE ŞI CULTURALE CU R. P. CHINEZĂ
şi
Director al Revistei *„Deceniul 7 China-România”*
Prof. univ. dr. ILIE CRISTESCU

Criza globală

Astăzi lumea se confruntă cu o criză globală. Crize de tot felul au fost și vor mai veni în evoluția socială a planetei, ele având urmări mai mari sau mai mici, în funcție de modul în care fiecare țară, regiune vor ști să își construiască apărarea în fața acestor provocări.

Știm cu toți că în toate activitățile socio-economice, politice, sanitare, culturale etc. este importantă viziunea managerială. În funcție de respectarea unor instrumente generate pe cunoaștere, aplicabilitate, competență și eficiență este determinată de capacitatea de analiză și cea managerială, organizațională a celor care iau decizii și care administrează o stare de fapt. Totul se datorează conștiinței lor, competenței și înțelegerii realităților capacității lor de a aplica un management realist și eficient, care să rezolve situațiile în folosul societății.

Așa cum se știe, în structura managementului global există un vector foarte important și determinant, mai ales în etapa actuală, respectiv managementul de criză. Nu toată lumea, nu toate țările, regiunile în managementul lor național au dat importanța cuvenită managementului de criză, iar acest fapt se poate observa prin bilanțul, adesea negativ, al felului în care au răspuns la pandemie și la urmările ce decurg din această criză medicală. Necunoașterea, nerespectarea, neluarea în seamă a tuturor factorilor, care au declanșat, dezvoltat în cazul nostru epidemia de coronavirus, COVID19, au condus la o evoluție halucinantă a unei epidemii globale, cu mari implicații în toate compartimentele vieți oamenilor.

Între foarte puținele state care au demonstrat puterea, vigoarea și implementarea unui management de criză eficient este China, arătând lumii competența unei conduceri ferme, hotărâte, gata să arate cum se poate face gestionarea unei crize cu demnitate, prin hărnicie și cu stoicism, în folosul oamenilor. Iar demonstrația nu a fost una teoretică, ci s-a transpus în practică prin atitudine, prin adoptarea imediată a unor măsuri care să ducă la stăpânirea și ulterior la înlăturarea efectelor bolii, dar și a componentelor economice și socioculturale generate de aceasta.

S-a demonstrat că managementul național de criză chinez, implementat și condus de către Partidul Comunist Chinez, de conducerea lui, de președintele său Xi Jinping, a fost unul viabil cu valențe constructive în eradicarea efectelor negative ale pandemiei și se continuă permanent în dezvoltarea ascendentă economico - socială a unui mare popor însuflețit de muncă și onoare.

Puterea de adaptabilitate a deciziilor luate și implicarea zilnică, găsirea soluțiilor cele mai bune și mai potrivite la problemele și neliniștile acestei situații de criză trăită de către conducătorii Chinei este minunat ilustrată prin proverbul chinezesc „marii generali dau comenzi dimineața și le schimbă seara”. Astfel China a știut și s-a asigurat că informația comunicată este actualizată constant, în funcție de modul de evoluție a situațiilor și totodată a ales experți demni de toată încrederea din toate domeniile și care asigurau și certificau ca lumea să fie foarte bine informată cu certitudinea evenimentelor.

Planul de criză a fost menținut actualizat permanent și promovat printr-o comunicare eficientă și urmărit atât pe plan intern cât și extern. Ajutoarele date multor țări a demonstrat puterea mondială a Chinei, empatia acesteia, gata să sprijine cu competență și demnitate, la nevoie, și alte popoare.

Economia Chinei a rezistat încercării pandemiei, demonstrând un management național solid, eficient având un puternic potențial de relansare în dezvoltarea viitoare, lucru dealtfel apreciat și confirmat de șefii executivi ai financiari din lume, pentru prima dată, privind cu mare optimism perspectivele economiei chineze pozitive, față de cele americane (ultimul sondaj de opinie, din trimestrul trei, al Global CFO Council al CNBC). De remarcat este faptul că în al doilea trimestru economia Chinei a avut o creștere de 3,2% ca urmare a reluării sustenabile a activităților de producție.

Credem în viitorul luminos al Chinei și suntem bucuroși că România este unul dintre prietenii constanți ai ei, una dintre țările care se bucură sincer pentru rezultatele obținute în toate domeniile de această mare putere a lumii.

Prof. univ dr. Ilie Cristescu
Președinte al Asociației de Prietenie pentru Schimburi Economice și Culturale cu Republica Populară Chineză

Zi de sărbătoare pentru Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

Adunarea Generală Ordinară și de Alegeri 2020 a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, sesiunea a doua,a avut loc sâmbătă, 11 iulie, la Grădina de vară din Parcul Herăstrău București, reunind numeroși ziariști din țară și Diaspora. Adunarea a fost prezidată de Domnul George Coandă, Președintele Juriului de Onoare, Disciplină și Arbitraj, care urmând programul Adunării a făcut cunoscut că Adunarea este statutar constituită, supunând la vot Ordinea de zi după care s-au desfășurat în continuare lucrările acesteia. La primul punct din Ordinea de zi a fost votat președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România pentru următorii patru ani în persoana Domnului Doru Dinu Glăvan.Președintele ales a prezentat succint obiectivele Uniunii în perioada

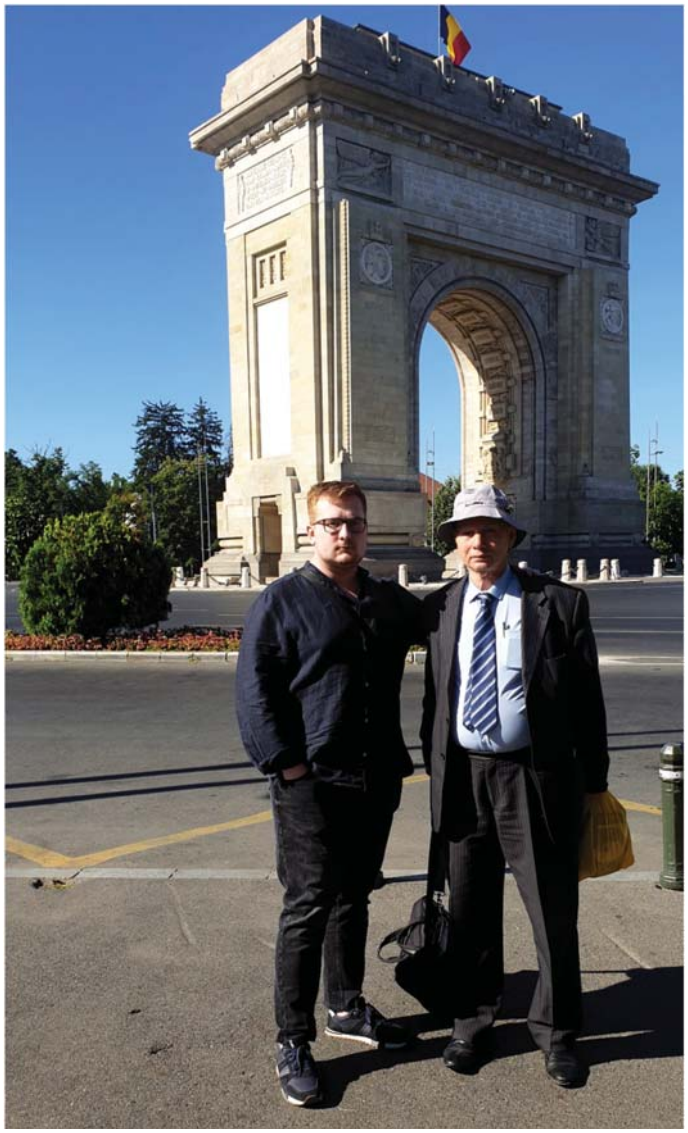

următoare – organizarea de sesiuni anuale ale filialelor, continuarea eforturilor pentru legiferarea zilei de 28 iunie ca Zi a Ziaristului Român,instituirea unui jurământ al jurnalistului,. organizerea de alegeri la nivel de filiale ale organelor de conducere, solicitând votul celor prezenți pentru fiecare propunere care va da un nou impuls activității U.Z.P.R. reprezentată de filialele sale din țară și străinătate. Vor continua astfel proiecte ambițioase și în următorii patru ani, inițierea unor site-uri de profil, sub egida UZPR care implică creșterea vizibilității Uniunii atât în țară cât și în străinătate prin site-uri și in limbi străine.

În continuarea Adunării, Președintele ales a nominalizat persoanele care să facă parte din organismele de conducere ale Uniunii – Consiliul Director, Comisia de atestare profesională, Comisia de cenzori, iar membrii noului Consiliu Drector au

fost prezentati pe rand - Nicolae Băciuț, Mădălina Corina Diaconu, Claudius Dociu, Daniela Gîfu, Iuliana Gorea Costin, Roxana Istudor, Miron Manega, Răzvan Onesa, Sorin Stanciu, Gheorghe Văduva, Cornel Cepariu, Mihai Milca si Mircea Pospai, fiecare adresând câteva cuvinte celor prezenți. De asemenea au fost nominalizați și aprobați membrii și președinții comisiilor: Comisia de atestare profesională - președinte Dan Constantin, Juriul de onoare, disciplina și arbitral -președinte Gheorghe Coandă, Comisia de cenzori - președinte Ilie Cristescu.

Tanța Tănăsescu/UZPR

Membri ai UZPR acasă la prof. univ. Dr. Ilie Cristescu. Grădina marcată de spiritualitate

În cadrul manifestării de omagiere a marelui ziarist Pamfil Șeicaru, de la Orșova, o delegație a conducerii UZPR a făcut o scurtă vizită de documentare în Băile Herculane, evaluând starea actuală a localității care poartă amprenta prof. Univ. Dr. Ilie Cristescu, membru important al Uniunii, primul doctor în turism din România și fost director al stațiunii din perioada în care turiștii străini se înghesuiau la milenarele „băni“ ale lui Hercule.

Însoțiți de Ilie Cristescu, membrii UZPR au vizitat localitatea, au revăzut reperele cele mai importante ale uneia dintre cele mai faimoase stațiuni românești și au făcut un popas la casa lui Ilie Cristescu, gazdă primitoare, care a condensat o întreagă istorie a Băilor Herculane, de la monumentele cu aer antic până la hotelurile moderne, deschise, unele dintre ele, chiar și în condiții de restricții generate de pandemia COVID-19.

La reședința lui Ilie Cristescu, într-o curte impozantă, la adăpstul unor arbori falnici, membrii conducerii UZPR au avut ocazia să vadă amplasate busturile a trei mari personalități ale culturii – poetul român Adrian Păunescu, poetul moldovean Grigore Vieru și poetul chinez Jidi Majia – ca un memento simbolic al importanței covârșitoare a spitirtualității, capabilă să depășească barierele de limbă, diferențele culturale și distanțele geografice. Au fost omagiați mari poeți, recitându-se versuri din operele lor. La finalul unei întrevederi pline de sensuri profunde, membrii conducerii UZPR au primit din partea prof. Univ. Dr. Ilie Cristescu volumul său „Herculane. Hercules Land. Mirajul Cernei”, cu autograful autorului.

Departamentul Comunicare

3 写给我在蒂米什瓦拉的雕像
Pentru statuia mea din Herculane
致诗人伊利耶·柯里斯德斯库[1] Poetului Ilie Cristescu
Pentru statuia mea din Herculane

Poetului Ilie Cristescu[2]

Ochii mei
În Herculane.
Ochii mei sunt viziuni
Ale mării calme, sunt sfere transparente,

Munți, fluvii, orașe, temple...

În numele a zece mii de lucruri, ochii mei

Desfac cortina dintre întuneric și lumină

Sau poate că aceasta este unitatea dintre centru și margine.
Dacă ochii mei sunt plini de lacrimi,

Nu poate fi și nu este decât
Tristețea Herculanelor
Care nu mă lasă să-mi stăpânesc lacrimile.
Dar în ochii mei lucește un surâs
Și asta numai și numai din pricină că Herculane
Este cântat de poeți în mai multe limbi.
Urechile mele sunt
În Herculane.
Limba unică a unei insecte dispare în
Interiorul alb al gândirii.
Urechile mele știu gaura neagră a unei întregi pietre
Ele aud țipetele pietrișului, tăcerea uterului.
Precum o stea căzută de sus să încoroneze capul.
Și numai gura mea, în Herculane
Așteaptă, așteaptă ... Și într-o bună zi
Eu intru în sculptură, iar inima începe să bată.

9 mai 2018

我的眼睛 Ochii mei
在蒂米什瓦拉。 În Herculane.
我的眼睛，犹如 Ochii mei sunt viziuni
静止的大海，透明的球体， Ale mării calme, sunt sfere transparente,
山峦、河流、城市、圣殿 Munți, fluvii, orașe, temple...

我的眼睛，以万物的名义 În numele a zece mii de lucruri, ochii mei
将黑暗和光明的幕布打开。 Desfac cortina dintre întuneric și lumină
或许这就是核心和边缘的合一。 Sau poate că aceasta este unitatea dintre centru și margine.
我的眼睛，如果含满了泪水， Dacă ochii mei sunt plini de lacrimi,
只能是，也只可能是蒂米什瓦拉 Nu poate fi și nu este decât
的悲伤，让我情不自禁的哭泣。Tristețea Herculanelor,
Care nu-mi permite să-mi stăpânesc lacrimile.
我的眼睛里露出了微笑，Dar în ochii mei lucește un surâs
那是因为唯一。唯一的蒂米什瓦拉，Și asta numai și numai din pricină că Herculane
被众多语言的诗歌在宴席上颂扬。Este cântat de poeți în mai multe limbi
我的耳朵 Urechile mele sunt
在蒂米什瓦拉。În Herculane.
一只昆虫的独语，消失在 Limba unică a unei insecte dispare în
思想的白色的内部。Interiorul alb al gândirii.
我的耳朵，知晓石头整体的黑洞，Urechile mele știu gaura neagră a unei întregi pietre
能听见砂砾的呐喊，子宫的沉默。Ele aud țipetele pietrișului, tăcerea uterului
更像坠落高处的星辰，置于头顶的铁具。Precum o stea căzută de sus să încoroneze capul.
而只有我的嘴巴，在蒂米什瓦拉，Și numai gura mea, în Herculane
等待着，等待着……有一天，Așteaptă, așteaptă ... Și într-o bună zi
我进入它的体内，发出心脏的声音。Eu intru în sculptură și inima va începe să bată.

2018年5月9 9 mai 2018

1 伊利耶·柯里斯德斯库：罗马尼亚当代诗人，罗马尼亚西方大学校长，该大学位于罗马尼亚蒂米什瓦拉城中。Ilie Cristescu este poet contemporan român, profesor universitar la Universitatea de Vest din Timișoara

2 Ilie Cristescu este poet contemporan român, profesor universitar la Universitatea de Vest din Timișoara

Dialog despre poezie cu Jidi Majia

Jidi Majia a primit numeroase premii pentru poezie în China şi în străinătate. Opera sa a fost tradusă în engleză, franceză, germană, spaniolă, polonă, cehă, sârbă, coreeană, română şi a fost publicată în foarte multe ţări, printre care şi România. Astfel, creaţiile lui sunt acum prezente în ţara lui Mihai Eminescu, Nichita Stănescu şi Marin Sorescu, poeţi iubiţi în ţara lui Confucius, prin intermediul cărţilor şi valorilor lor poetul crescând şi formându-se, aşa cum spune chiar domnia sa în interviu. Jidi Majia a fost membru al Comitetului Permanent al Provinciei Qinghai, şeful Departamentului de propagandă, Preşedintele Asociaţiei scriitorilor minorităţilor naţionale, Consilier al Asociaţiei de poezie a Chinei. Din anul 2007, organizează Festivalul internaţional de poezie Lacul Qinghai, fiind preşedintele Comitetului de organizare a acestuia, zonă unde a creat un adevărat templu al poeziei. El este, totodată, şi preşedintele Comitetului de organizare şi preşedintele Comitetului de acordare a premiilor Festivalului internaţional de poezie Anvelopa Tibetană de Aur.

Bună ziua, domnule Jidi Majia! Vă mulţumesc pentru că aţi acceptat acest dialog despre poezie şi încep prin a vă întreba ce este poezia pentru dvs.?

Ce este poezia? Cred că fiecare poet are propriul lui răspuns. Din punctul meu de vedere, poezia este un mod important de exprimare a sufletului meu, cât şi modul în care descriu un eveniment sau un moment trăit. Pe de altă parte, prin poezie descriu experienţa mea de viaţă. În versurile mele exprim modul în care gândesc, exprim dorinţele şi sentimentele mele, exprim opiniile mele despre viaţă, oameni şi lume.

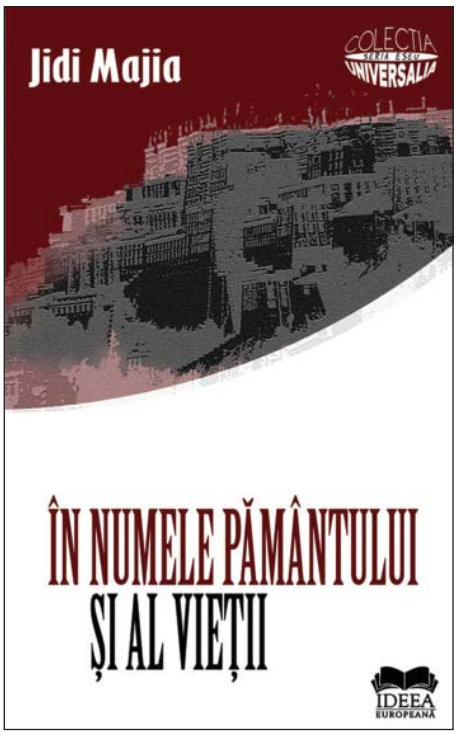
Care sunt sursele dvs. de inspiraţie? Ce vă inspiră cel mai mult în poeziile pe care le creaţi?

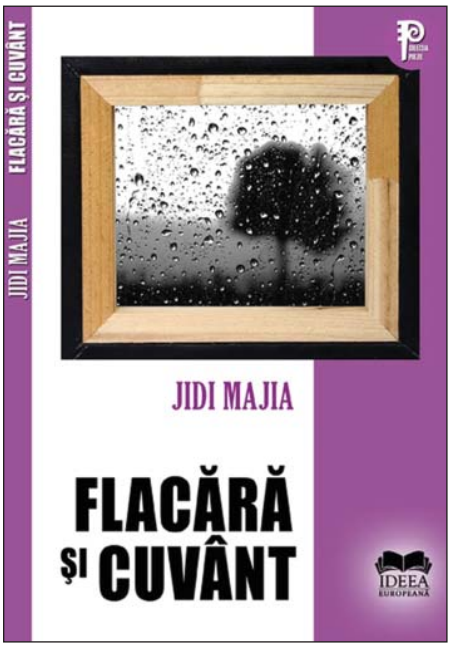
Putem spune că sursele de inspiraţie pentru creaţiile unui poet sunt spiritul şi tradiţia culturală a naţiunii sale. Desigur, poeţii trăiesc alături de alţi oameni în această lume. Au propriile lor experienţe. Au propriile lor sentimente şi viziuni. Cred că toate acestea, inclusiv modul lor de a vedea existenţa omului în lume, vor influenţa creaţiile unui poet. Referindu-mă la mine, eu mă trag din etnia Yi. Vă pot spune că tradiţia poetică şi culturală a etniei Yi, mi-a influenţat profund creaţiile. Etnia Yi este foarte deschisă spre lume. Istoria noastră a fost influenţată, în procesul ei îndelungat de dezvoltare, de tradiţiile altor etnii. Aş vrea să subliniez faptul că etnia Yi are cele mai multe epopei cu teme creative dintre toate naţionalităţile Chinei şi chiar din toată lumea. Şi când spun acest lucru, chiar nu exagerez. Până în prezent, şase sau şapte volume cu epopei ale etniei Yi au fost redactate şi publicate. Pe lângă acestea, mai sunt multe poeme lirice reprezentative ale acestei etnii. Ca poet, eu sunt influenţat profund şi de tradiţia culturală a întregii naţiuni chineze, cum ar fi poeziile antice chineze, în special cele ale etniei Han.

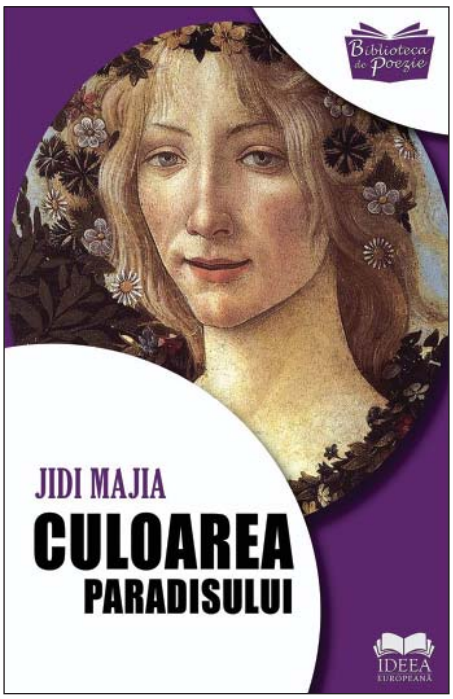
Stilul căror autori chinezi sau străini consacraţi vă influenţează versurile?

M-au întrebat multe persoane acest lucru. De fapt, mai mulţi poeţi antici chinezi, cum ar fi Li Bai, Du Fu, Wang Wei şi alţii au avut o influenţă foarte mare asupra mea. Însă o influenţă mai directă au exercitat-o poeţii de după Mişcarea din 4 mai 1919 din China. De exemplu, poeziile lui Guo Moruo, poeziile lui Ai Qing şi cele ale lui Mudan, m-au influenţat profund. Desigur, sunt şi poeţi străini, cum ar fi poetul american, Walt Whitman, poetul francez, Jean Nicolas Arthur Rimbaud, poeţii italieni, Montale Eugenio, Salvatore Quasimodo, Giuseppe Ungaretti, inclusiv poetul chilian Pablo Neruda, poetul spaniol, Federico Garcia Lorca şi mulţi, mulţi alţii, m-au influenţat foarte mult. Desigur, printre aceşti poeţi se numără şi marele poet român, Mihai Eminescu.

Când l-ați citit prima dată pe Eminescu?

L-am citit, prima dată, pe Eminescu, în anii ‘80. Am citit poeziile selectate şi traduse de domnul Ge Baoquan. Chiar de atunci au început să-mi placă foarte mult poeziile lui. Sentimentele exprimate prin versuri, conținutul poeziilor, precum și esența și seva limbii poetice, dovedesc faptul că Eminescu este poetul reprezentativ al spiritului națiunii române. Cred că poeziile lui Eminescu au fost traduse foarte bine în limba chineză. Domnul Ge Baoquan le-a tradus din limba rusă. Și după aceea, le-a revizuit și cizelat cu ajutorul specialiștilor chinezi de limba română. Datorită faptului că domnul Ge Baoquan este nu numai un traducător excelent, dar, în același timp, un foarte bun poet, poeziile lui Eminescu traduse de dânsul sunt frumoase și astăzi și au o tehnică rafinată.

Cum ați descrie poezia dv.? Este poezie de dragoste, este un apel la umanitate, la pace, este strigătul național?

Văd poeziile mele așa cum au fost apreciate ele de poetul rusYevgeny Aleksandrovich Yevtushenko, care a trecut în nefiinţă nu demult timp (n.r. 1 aprilie 2017). El spunea că poeziile mele pot fi incluse oriunde. Îmi place foarte mult această apreciere. Și cred că importantă este iubirea care răzbate din poeziile mele. Iubirea mea pentru această lume, pentru omenire, pentru glie, pentru viață. O iubire sinceră pentru toți semenii mei. Aceasta exprimă poeziile mele. Și mă refer la iubirea universală. Cred că iubirea universală este tocmai nota fundamentală a poeziilor mele.

Cum este poezia chineză contemporană, comparativ cu cea scrisă în vechime?

Poeziile scrise în limba chineză antică diferă foarte mult de poeziile scrise în limba chineză modernă. Cu toate că s-a schimbat stilul, că s-a schimbat limba, cu toate că există o mare diferență între limba chineză antică și limba chineză modernă, în străfundurile ei, poezia de azi păstrează tradiția poetică, esența lingvistică. Acestea nu s-au schimbat, continuă să rămână. Desigur, din punctul de vedere al manifestării lingvistice, s-au schimbat mult poeziile chineze. De exemplu, poeziile antice chineze respectau multe reguli stricte de compunere, cum ar fi Qiliu, Wuyan și Jueju, precum și ritmurile versurilor. În poeziile moderne, scrise în limba chineză modernă, aceste reguli s-au schimbat mult. Dar cred că aceste schimbări sunt normale. Nu doar poeziile chineze, poeziile din toată lumea cred că au parcurs un astfel de proces. Și poeziile în limba engleză, în perioada lui Shakespeare, de exemplu sonetul, și alte poezii create în limba engleză veche sunt diferite de cele scrise în engleza modernă. Trebuie să recunoaștem, însă, faptul că indiferent cum se schimbă aceste reguli, tradiția poetică, intrinsecă, lăuntrică, nu se schimbă. Doar stilul, modul de exprimare și structura limbajului sunt exprimate altfel. Între limba chineză antică și cea modernă există o mare diferență. Dar odată cu dezvoltarea vieții și societății, limba se schimbă și ea încetul cu încetul.

Ați fost în România. Ați participat la ediția a VIII-a a Festivalului Internațional de Poezie București. Cum ați descoperit România, cum ați descoperit poezia românească?

Eu am sentimente speciale față de România și cred că acest lucru a început încă din tinereţea mea. Atunci am vizionat filme românești care m-au impresionat foarte plăcut. Apoi, în anii ‘80, am citit multe poezii și romane românești. De aceea, România este una dintre puținele țări care mi-a lăsat impresii deosebite încă de când eram tânăr. Impresiile erau atât de frumoase, încât de atunci mi-am dorit foarte mult să văd cu ochii mei România. Este exact

ceea ce vă spuneam mai devreme, există Yuanfen, adică ceva predestinat în viețile oamenilor. În ultimii ani, în România au fost publicate două volume cu poeziile mele și un volum de proză. Anul trecut, la Târgul Internațional de Carte din România, unele edituri și asociații ale scriitorilor din această țară m-au invitat acolo. Din păcate, din cauza programului încărcat de aici, nu am reușit să ajung. Editura publicației Contemporanul mi-a acordat Premiul de Excelență pentru Poezie. Și Uniunea Scriitorilor din România mi-a conferit, anul trecut, un premiu pentru poezie. Toate acestea sunt o mare onoare pentru mine. În 2017, la invitația organizatorilor Festivalului Internațional de Poezie București, am reușit să ajung în capitala României și să particip la acest eveniment de talie mondială. Cu acest prilej, am avut șansa să mă întâlnesc cu mulți prieteni români vechi și noi. Unii sunt prieteni vechi, de mulți ani, cum este scriitorul român, Eugen Uricaru. Am revăzut și alți prieteni, poeți, cu care am ținut legătura prin corespondență. În această vizită, atmosfera artistică și ospitalitatea românilor m-au impresionat în mod deosebit. Pentru că am început să citesc poezie românească încă de tânăr, cum sunt creațiile lui Mihai Eminescu, Nichita Stănescu, Marin Sorescu și alții, și au început să-mi placă foarte mult, am avut dorința arzătoare de a simți cultura românească la ea acasă. Și vizita mea, acolo, nu a fost degeaba. Am descoperit că România are o tradiție poetică îndelungată și foarte profundă. Poeții români creează cu ochii deschiși. Multe poezii ale acestora acordă o atenție deosebită destinului omului, existenței lui. Cred că mai multe poezii românești au un spirit realist, un patriotism puternic. Creațiile lor, indiferent în ce limbă se traduc, îi va mișca pe cititori. România este o țară importantă în istoria culturală și artistică modernă. Inițiatorul Dadaismului, care s-a dezvoltat ulterior în Franța, marele sculptor Constantin Brâncuși, multe alte personalități din domeniu sunt din România. În această țară s-au născut mulți filozofi, artiști și poeți. De aceea, am impresii deosebite pentru această țară și un respect profund. În această vizită, am observat că pământul românesc este foarte fertil. Mediul natural este foarte bun. Le-am spus mai multor prieteni că vinul

românesc are o calitate excepțională, mult mai bună decât cel din alte țări și cred că trebuie promovat.

În calitate de vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din China, ce relații aveți stabilite între poeți chinezi și poeți români sau chiar între Uniunea Scriitorilor din China și Uniunea Scriitorilor din România?

Schimburile dintre organizațiile literare românești cu China sunt deja frecvente. Și legăturile acestora cu Uniunea Scriitorilor din China sunt strânse. De mulți ani, la evenimentele literare organizate în China, sunt invitați scriitori și poeți români. De exemplu, la Festivalul Internațional de Poezie Qinghaihu, inițiat de mine, care este bianual, și care are deja cinci ediții, au fost invitați poeți români. Uniunea Scriitorilor din China menține o cooperare strânsă cu organizațiile literare românești. Sunt trimise frecvent delegații ale scriitorilor și poeților chinezi în România. Reciproc, și organizațiile românești din domeniu au trimis multe delegații în vizită în China. Mă bucur foarte mult că acum guvernul chinez acordă o atenție deosebită traducerilor de creații din țările est-europene. Cred că aceasta este și o tradiție a Chinei. Chiar în anii '30 ai secolului trecut, marele scriitor chinz Lu Xun și alți scriitori faimoși din China au început să traducă creații din țările est-europene. Și în anii '50, mai multe creații din țările est-europene au fost traduse în limba chineză. În special, după politica de reformă și deschidere, traducerile în limba chineză ale creațiilor din aceste țări, inclusiv din România, sunt din ce în ce mai multe. Publicația domnului Gao Xing cu opere literare din țările est-europene, include multe creații românești. Traducerile de creații românești sunt din ce în ce mai multe, iar acest lucru dovedește locul tot mai important al culturii române în lume.

(Nina Felicia Gherman, Traducere Li Xin)
Beijing, august 2017

Debutul poetei Maria Stoica deschide clipe de trăire, spiritualitate și încredere în talentul ei de Sălătruc.

Răsuflare
Pe coala albastră
primul haiku.

Iarba pe tălpi
strivea pământul
pe cărarea uitată.

Vântul adie:
A îmbătrânit părul
pe dealul casei.

Clopot răsună;
O casă plânge:
Sunetde neființă.

Duminica -
ramurile salciei
potcoavă pe o icoană.

Toamnă târzie;
În cuptorul sobei:
Miros de gutui.

În cartea veche
un trandafir
și-a uitat numele.

Albele stânci
scot bărcile pescarilor
crăpând de ziuă.

Privind cerul
O barcă zboară
- Ce vis!

Bietul bătrân
Ciomagul
îi târâie picioarele.

Case pustii
Păienjenita vreme:
Speriind luna.

Lacul cu nuferi
atât de compact
atâtnă-ntr-un cui.

Sinfonic cântă;
Pe ulița din sat:
Urme de bătrâni.

Viața-mi pictată
în linii fine
pe chipul mamei...

Rază de soare,
Sfredel-n tiglă:
Bucurie!

Foile de ceapă:
Vechiul calendar
al bunicii.

Maria Stoica

Fetelor delicate
cu ochi deschişi la culoare

M-am trezit dintr-un nesomn lung
spălându-mă pe dinți cu peria ta.
Ce obositor e să scriu amorțit
de strângerea mâinii tale
care îmi tremură paginile.

Mai termin un pix
cu albastru rămas din felul în care-l priveai
știind că scrie numai despre tine,
Mințind în declarația pe proprie răspundere
că merg la banca din fundul cișmigiului
(Unde obișnuiai să-ți pitești tu fundul
când bătea în țevi vecina noastră de la trei,
din blocul interbelic de pe Berthelot
și continuai să urlii prin mesaje.)
să-i cer împrumut lui Dumnezeu
orele din ziua care ne-a despărțit.

A refuzat zicând c-aș înșela iar.
Așa că m-am dat dracu' și-I le-am furat.
Întors
am văzut că aveai dreptate.
M-am uitat la mine și te-am zărit plângând
într-unul din ochii mei;
În celălalt râdea fata delicată
cu ochi deschişi la culoare,
cum i-ai spus tu.

/ am prins același fulger
de-un picior
Și l-am încălțat
Cu despicatul norilor.
S-alerge
dorul
dintre noi. /

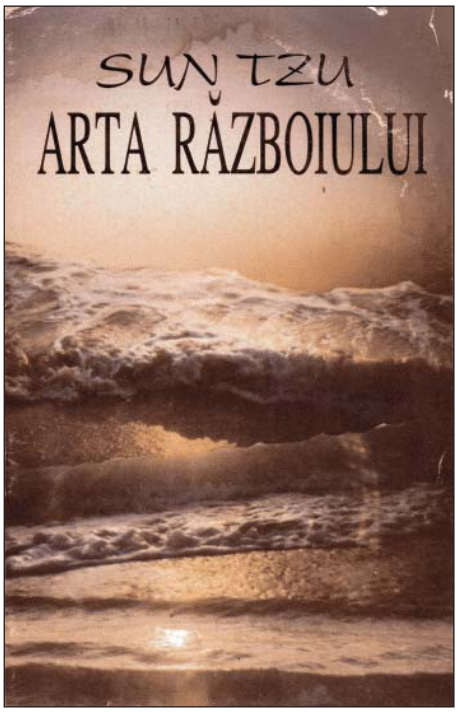
Petre-Daniel Coman

O carte fără moarte – *Arta războiului* (II)

(Urmare din numărul trecut)

Afirmam că ***Arta războiului*** este fără îndoială un *best seller* şi o dovedesc cele câteva ediţii publicate în ultimii ani numai în limba română! Dar să nu cădem în păcatul să credem că doar pe tărâm românesc cartea este în vogă. De la cultura pop la mediile academice ori militare, de la cele din lumea filmului (şi vă propun să revedeţi episoade din ***Războiul Stelelor – Star Wars***, ca să vă convingeţi cât de multe personaje, începând cu Darth Vader, chiar, costume, subiecte sunt inspirate de ***The Art of War***), lumea sportului în general, mai ales în aceea a fotbalului – antrenorul „Cormoranilor", Jürgen Klopp a mărturisit care îi este cartea de căpătâi! şi se vede în foamea de victorie a celor de la Liverpool de ce! – sau în industria jocurilor de strategie clasice sau IT, în industria de welness – în cadrul cursurilor de dezvoltare personală dar şi pe internet, unde au „navalit" zeci de citate din lucrare, în toate limbile de circulaţie, şi în mediul de afaceri, unii autori făcând compilaţii aplicate la marketing, scrierea lui Sun Tzu se bucură de un fulminant succes.

Pe bună dreptate vă veţi fi întrebând ce legătură are un vechi text chinezesc, prăfuit, despre războiul propriu-zis, cu domeniul cavsi-ezoteric al dreptului mărcilor comerciale?!? Ideile şi conceptele de bază din ***The Art of War*** au fost adaptate, prin analogie, la antreprenoriat, negocieri, management, litigii şi o serie de alte subiecte. Ceea ce are sens. Fundamental, războiul şi conflictul militar se reduce, în cele din urmă, la controlul asupra proprietăţii... al posesiunii, astfel că toate vechile concepte şi tactici descrise în carte sunt la fel de valabile şi necesare pentru a obţine controlul, succesul, victoria în cele mai diferite domenii în societatea modernă. Armele şi soldaţii din scrierea bătrânului chinez devin, în plan contemporan, ideile pro şi contra. Ofiţerii şi generalii săi sunt... tacticienii, brand managerii, businessmanii de azi care pun aceste idei într-un mijloc eficient

de atac/abordare, de apărare şi de comercializare etc. etc. Spre deosebire de războiul tradiţional, acum avem a face cu alt fel de „teritorii", graniţele şi câmpurile de luptă pot fi ele însele continuu modelate şi modificate – interesele lumii moderne, domeniile de activitate profesională, intelectuală ş.a.m.d. Un bun profesionist, înarmat cu excepţionala gândire a lui Sun Tzu se poate converti într-un „războinic" modern, care nu mai mânuieşte arme, ci viziuni, idei.

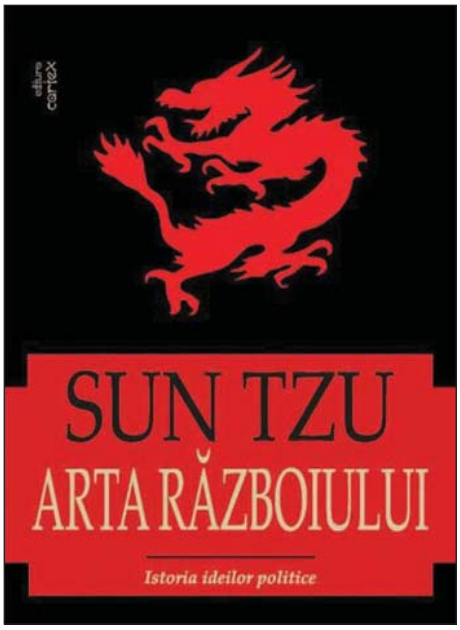
Ceea ce circulă azi în lume sun titlul acestei cărţi are la bază un text unanim acceptat ca fiind o traducere a lucrării lui Sun Tzu, aşa că nici nu şi-a mai bătut nimeni capul să confrunte textul după care se tot fac... traduceri ale traducerii, adaptări şi re-formulări, re-citiri. Ceea ce frapează lumea de azi în textul care a rămas în copii din epoca generalului Sun Tzu este în primul rând modernitatea conceptelor, în oarecare contrast cu scrierile filosofice chineze de aceeaşi vechime, ceea ce a şi alimentat opiniile scepticilor, care au încercat să acrediteze ideea că textul este unul de dată mult mai noua, cel mai târziu plasându-l undeva în veacul al şaptesprezecelea. Dar, aşa cum scriam în prima parte a articolului, toate alegaţiile acestea au fost desfiinţate irevocabil de o descoperire arheologică din 1972, când au fost dezgropate accidental, de nişte lucrători în construcţii din Shandong, mormintele Hanului Yinqueshan, în care s-a găsit şi o copie pe bambus a scrierii, fiind astfel consfinţită datarea iniţială. Să ne întoarcem însă la textul propriu zis al cărţii, pentru a vedea în ce constă această modernitate a limbajului şi conceptelor. Ca să dăm doar câteva exemple, în cel de-al unsprezecelea capitol autorul afirmă că **un lider trebuie să fie senin şi enigmatic"** şi **„capabil să înţeleagă planurile insondabile"**. Semnificaţiile acestor afirmaţii sunt mai clare atunci când sunt interpretate în contextul gândirii şi practicii taoiste! Sun Tzu a văzut totul ca un taoist luminat, ceea ce a făcut ca ***Arta războiului*** să fie considerată un prim exemplu de strategie taoistă. Titlul lucrării ne duce limpede cu gândul la război, la confruntări militare, dar conţinutul ne lămureşte despre multe alte aspecte, Sun Tzu nefăcând doar observaţii şi recomandări pentru luptele efective între armate, ci abordând problematica strategiei într-o manieră mult mai complexă, atingând teme ce ţin de administraţia publică şi planificare! Textul prezintă teoriile luptei, dar pledează şi pentru diplomaţia şi cultivarea relaţiilor cu alte naţiuni, esenţiale pentru stabilitatea şi forţa unui stat.

Afirmam că ***Arta războiului*** este o carte care se învecinează cu mitul nu doar pentru vechimea ei, pentru misterul şi numeroasele incertitudini biobibliografice care au generat un plus de fascinaţie, ci şi pentru că formal are o structură ce aminteşte de miturile lumii antice. Conţinutul este transmis prin intermediul a sute de versete de tip biblic.

„Arată-te puternic când eşti slab şi slab când eşti puternic"...Este doar unul dintre subtile versete ale scrierii pe care eu, şi nu doar eu, le relaţionez cu o altă excepţională şi destul de puţin elucidată descoperire arheologică, numită de unii şi „ a opta minune a lumii" – Armata de teracotă! Oare

nu cumva tocmai acest îndemn din ***Arta războiului*** va fi stat la originea creării statuetelor din vremea dinastiei Qin, care a stăpânit China Antică între anul 246 – 2006, primul împărat al Chinei, Qin (221 – 210 î.Hr.) fiind cel care a construit și fortificațiile aflate de-a lungul Marelui Zid, continuat de strămoșii săi, după ce în vremea Imperiului chinez se începuse măreața construcție, și astăzi cea mai întinsă de pe Terra?!? E o întrebare legitimă, câtă vreme legenda, potrivit căreia au fost realizate pentru a nemuri măreția Împăratului nu mi se pare o explicație satisfăcătoare. Miile de statuete (descoperite inițial vreo 8000 scoase la lumină în 1974), în mărime naturală – iar săpături de dată recentă au adăugat încă alți 200 de soldați, 12 cai, 2 trăsuri și mai multe arme din bronz.!!! completând bizara oștire), toate foarte bine conservate, ar fi putut fi făcute tocmai pentru a deruta inamicul asupra numărului real al luptătorilor ...

Sun Tzu vorbește despre o serie de alte probleme care stau la baza organizării militare și astăzi – de la nevoia ca un comandant să își gândească strategia la fața locului, luând nemijlocit contactul cu realitățile din teren și până la evaluările geografice și meteorologice ale condițiilor de luptă! (Se spune că tocmai necunoașterea unor astfel de elemente a dus, spre exemplu, la lipsa rezultatelor pozitive în luptele din Afganistan, în pofida modernității dotării armatelor NATO!) Să mai citățm câteva astfel de versete care conțin

sfaturi de o uimitoare limpezime, aplicabile nu doar în lupta armată, ci și în aceea pentru supremație în economie, în afaceri ori în sport:

„Nu există nenorocire mai mare decât ordinele emanând de la suveranul care stă la curte. Necunoscând nimic din problemele militare, să participe la organizarea lor, aceasta-i dezorientează pe ofițeri."

„În război cea mai bună politică este să cucereşti statul intact; distrugerea lui reprezintă ultima soluţie."

„Supremul rafinament în arta războiului este de a dejuca planurile inamicului."

„Nicio ţară nu poate fi cucerită fără o complicitate din interior." (Nu-i așa că vă cutremură adevărul acestor spuse?!?)

„O armată nu poate fi condusă după codul manierelor elegante." (Francezii au formulat și ei o astfel de concluzie, încă de prin veacul al șaptesprezecelea – „A la guerre comme à la guerre". Românul spune de secole... „scopul scuză mijloacele!" toate ducând spre aceeași idee pe care o formulase acum aproape două mii cinci sute de ani de generalul chinez – uneori, în numele victoriei, trebuie să fii dispus să faci orice, nu doar ceea ce e bine și frumos.)

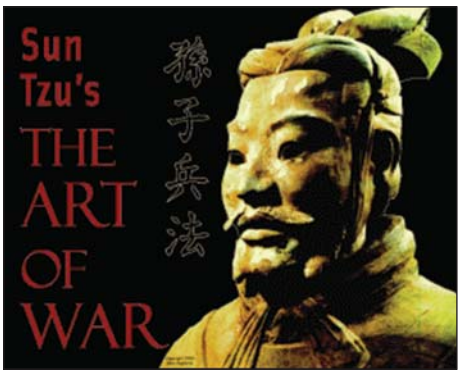
„Cel care este prudent şi aşteaptă un inamic imprudent va fi victorios." (S-a demonstrat cu precădere în afaceri că totul este o chestiune de „timing", de sincronizare, de găsirea momentului oportun!)

„Când este pace în lume, un om de bine îşi ţine sabia alături de el." (Ce lucid îndemn la prudență – noi românii am avem o vorbă: „să nu te culci pe o ureche".)

„În general, a comanda mulţi oameni e acelaşi lucru cu a comanda câţiva. E o problemă de organizare."

„Când nu-ţi cunoşti inamicul, dar te cunoşti pe tine însuţi, şansele tale de victorie sau de înfrângere sunt egale."

În mod straniu, textele acestea nu par a avea nici o vechime de două milenii și jumătate, și nici că s-ar referi numaidecât la lupta armată! Autorul nu face nici apologia conflictelor, nici nu aduce un elogiu pentru onoare, ca un general în

fruntea oștilor, ci e mai degrabă un filosof, un abil maestru de strategii care îndeamnă la o atentă evaluare a situației, la întocmirea de planuri minuțioase și prudente, dar curajoase, încurajează arta disimulării, ba chiar și a înșelării vigilenței adversarului; iar ultimul capitol, dedicat spionilor și agenților secreți... ne face să ne uităm peste umăr, să vedem dacă nu cumva înțeleptul chinez ne suflă în ceafă: într-atât de valabile sunt preceptele lui că par scrise după studierea mișcărilor marilor servicii secrete ale lumii contemporane.

Caracterizată prin concizie și, se zice în unele prezentări ale istoricilor și criticilor literari, că și printr-o frazare esopică, cu muzicalități care se destăinuie cu precădere celor care au șansa lecturii în limba chineză sau acelora care au în mâna vreo traducere îngrijită, uimind și prin contrastul între conținutul deloc gingaș și forma scrierii elaborată, rafinată, ***Arta războiului*** **oferă omului contemporan**, prin tratarea marilor și (la fel de...) actualelor probleme ale relațiilor dintre instanțele de putere (fie ele state sau indivizi!) **șansa de a înțelege mai bine lumea în care trăiește și de a alege calea cea mai prielnică pentru a-și apropria victoria, pentru a o obține și a o menține.**

Am putea spune, în încheierea acestei scurte incursiuni în viața unei cărți, a cărei lectură v-o recomand cu toată căldura, că Sun Tzu nu este doar foarte actual și de ajutor formării generațiilor de azi, ci și că, departe de a intra într-un con de umbra, ca orice autor din vechime, va fi din ce în ce mai căutat, mai citit și evocat, pe măsură ce lupta pentru succes, dorința de a izbândi devin tot mai acerbe.

Cristiana Crăciun

DESCOPERĂ BANATUL
Tradiție și autenticitate

Banatul este un loc mirific din România, în sud-vestul țării, unde orice călător (turist sau în trecere) va trăi o experiență unică, aproape de natură și departe de Coronavirus. Aici, va descoperii că viața se compune din lucruri simple însă bogate în emoții care, cu toate constrângerile de distanțare fizică, oferă o apropiere sufletească de neuitat.

Țara darurilor-Banatul este ținutul geografic delimitat de trei granițe naturale. În nord este râul **Mureș**, în vest este **Tisa**, iar la sud este fluviul **Dunărea.** Patrulaterul este închis de râul **Cerna** și printr-o limită convențională peste Munții Godeanu și Munții Țarcu, trecând prin Vârful Gugu (2 291 m) și prin Poarta de Fier a Transilvaniei (Figura 1).

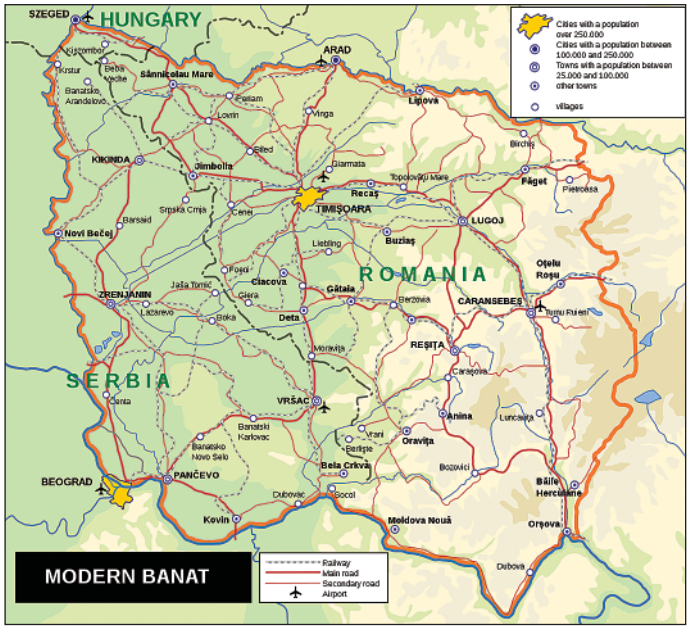

Fig.1. Banatul – ținutul dintre râuri și țara darurilor

După Primul Război Mondial (1914-1918), în urma păcii de la Versailles (1919), **Banatul istoric** a fost împărțit în trei: două treimi au revenit României, aproape o treime a fost atribuită Serbiei și un doar un procent a rămas Ungariei. Banatul românesc este astăzi constituit din **Banatul de câmpie** (pustă) -județul Timiș și partea de sud de Mureș a județului Arad și **Banatul de munte** -județul Caraș-Severin și zona Orșova a județului Mehedinți (figura 2).

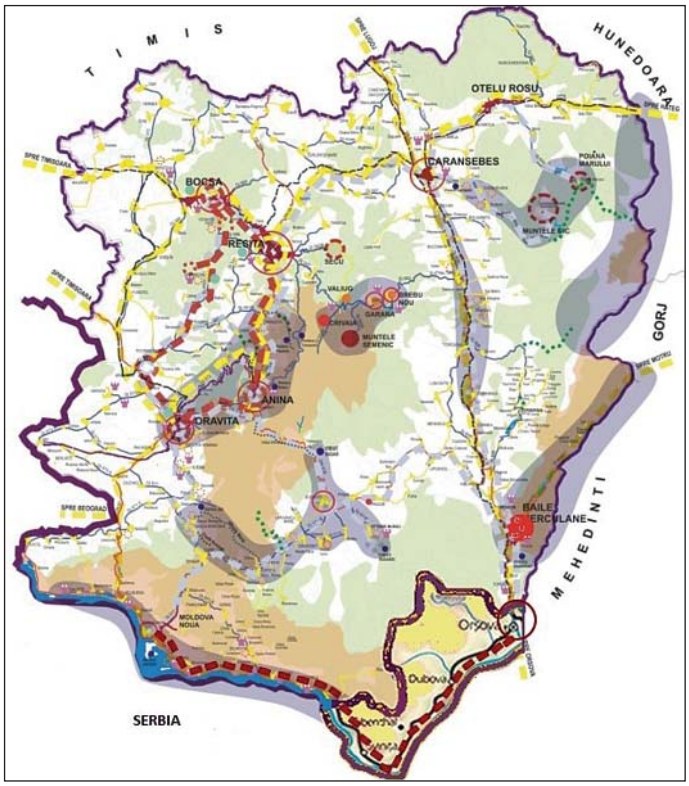

Fig.2. Banatul Montan-județul Caraș-Severin și zona Orșova a județului Mehedinți

Banatul este regiunea unde turiștii vor găsi Europa în evoluția ei multimilenară !

Banatul Montan este spațiul cu tradiții de sute de ani de coabitare a diverselor etnii care au trăit sau trăiesc aici, în sistemul de valori Mitteleuropa de *„moștenire a imperiului și transmis generațiilor viitoare* (de astăzi)". Pentru acest număr vă propunem să petreceți „o zi de măcinat la moară" la morile de apă cu ciutură și jgheab de la **Rudăria** (Eftimie Murgu) și morile de apă cu ciutură și butoni de la **Sichevița.**

Morile de apă de la Rudăria (Eftimie Murgu)

În Banat există locuri unde tradiția și lumea trecutului este de o prospețime uluitoare și atât molepsitoare pentru cine dorește să trăiască experiența „tunelului timpului" și a întoarcerii cu 200 de ani în urmă.

Un loc în timp și fără timp este **Rezervația mulinologică de la Rudăria**, care astăzi poartă numele celui mai de seamă om pe care la dat Banatul, Eftimie Murgu (figura 3).

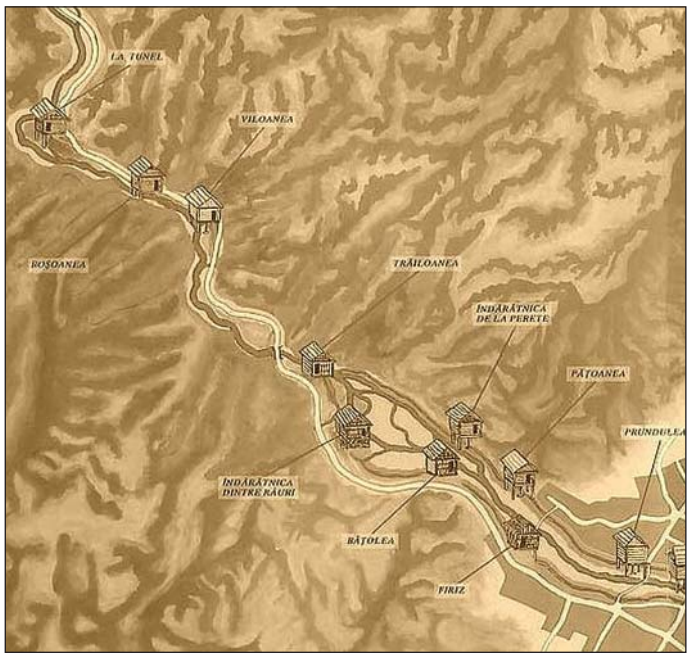

Fig.3. Rezervaţia mulinologică de la Rudăria

Pentru a ajunge în localitatea Eftimie Murgu (Rudăria) se poate alege fie drumul naţional DN 58 Reşiţa – Anina, apoi pe DN 57B spre Bozovici şi DJ 571F la Eftimie Murgu, fie pe drumul european E70, de la Caransebeş spre Băile Herculane până la intersecţia de la Iablaniţa, de unde se ia spre dreapta pe DN 57B către Bozovici şi, în final, spre stânga, pe DJ 571F, la Eftimie Murgu (Rudăria).

Ajunşi aici, lăsaţi-vă cuprinşi „ştiinţa morilor" prin forfota asurzitoare a pietrelor de moară, îngânată de murmurul surâzător al apei de munte.

Veţi trăi pentru câteva clipe sentimentul unic al „*tinereţii fără bătrâneţe*" şi de „*dragoste la prima vedere*".

Din anul 1874 au apărut în timp 51 de mori pe „Valea Miracolelor" din care, astăzi, albia râului mai este presărată cu un şirag de 22 de mori de apă, care se întind până în sat, începând cu Moara de la Tunel şi sfârşind cu Moara din Ţarină.

Itinerarul propus este doar pentru cele 10 mori aflate în afara satului. Pentru a nu simţi greutatea drumului dus-întors, este de preferat să se ajungă cu maşina la **Moara de la Tunel** şi de acolo se va merge pe jos la vale, către sat, după traseul:

Moara de la Tunel – Roşoanea – Viloanea - Trăiloanea – Îndărătnica dintre râuri – Băţolea – Îndărătnica de la perete – Păţoanea –Firiz – Prundulea.

La Rudăria, ca şi în alte părţi din Banatul Montan (Cornereva, Sicheviţa sau Gârnic), morile au un nume. Ele sunt botezate fie cu numele „fondatorului" (Roşoanea, Trăiloanea, Băţolea), fie cu numele locului (Moara de la Tunel, Îndărătnica dintre râuri, Îndărătnica de la perete).

Fig.4. Moară de la Rudăria

Din cele 10 mori de apă, la opt dintre ele roata morii se învârteşte în mod tradiţional pe dreapta, adică în sensul acelor ceasornicului şi doar două sunt „îndărătnice" şi se rotesc pe stânga, în sens invers scurgerii timpului. Impresia că ciutura se roteşte în sens „îndărătnic" creează călătorului senzaţia că a pătruns într-un tunel al timpului şi … se simte mai tânăr. Priviţi imaginea de la moara **Îndărătnica dintre râuri**, cu bătrâna îmbrăcată în negru şi nepoată în roşu, şi veţi înţelege că morile „*macină un timp fără timp.*"

Sigur, cuvântul „mulinologic" vă poate duce mai degrabă cu gândul Moulin Rouge, însă farmecul celebrului cabaret parizian, prin cuvântul „moulin = moară în limba franceză", se poate regăsi în învârtita „pe sub mână" a frumoaselor dansatoare din serile de cântec, joc şi port popular almăjan.

Ciutura este pusă în mişcare prin căderea liberă a apei. Roata acţionată de forţa apei este inima morii. La început, roţile morilor au fost confecţionate din lemn, iar apoi au fost înlocuite cu cele de metal, pentru a fi mai durabile. Lagărul care susţine roata morii a rămas tot din cremene alb şi este cea mai sigură soluţie, pentru că aici nu pot rezista rulmenţii. Roata morii la rândul ei angrenează un ax, ce transmite mişcarea pietrei de moară de sus. Boabele de grâu sau porumb puse în coş sunt scuturate de „şocot" şi, trecute prin „postăviţă", ajung în gura pietrei de moară. Grăunţii sunt măcinaţi prin frecarea cele două pietre.

Pentru călătorul de astăzi care cumpără bucata de pâine din supermarket sau de la magazinul din colţul străzii, intrarea într-o moară cu ciutură îi poate crea sentimentul că a ajuns într-o lume a începuturilor, când piatra, lemnul şi cu apa, sub acoperiş de şindrilă, scriau simplu şi curat istoria unei civilizaţii din

Banatul Montan, care, iată, mai dăinuie şi astăzi ca un miracol.

Fig.5. O ciutură, un jgheabă şi două pietre de măcinat

Făina produsă aici are un gust unic, pentru că „boabele" sunt zdrobite cu pietre care se rotesc cu o turaţie mică, măcinându-se peste 100 kg de făină pe zi.

De când se ştiu, rudărenii folosesc morile în comun, în „devălmăşie" de 15 - 25 rândaşi, fiecare familie având un rând al său de măcinat care se repetă periodic. Un rând mic înseamnă o zi de măcinat. Un rând mare – o zi şi o noapte. Acest „rând la moară" se putea vinde sau moşteni, şi asta, prin acte scrise cu „ştampă" de la primar sau notar. O dată pe lună este o zi pentru întreţinerea morii. Se „ferecă pietrele", altfel spus, se cioplesc raze care să scoată prin frecare făina dulce şi îmbietoare după o „reţetă" păstrată din bătrâni. Dacă pietrele sunt bune, şi făina-i bună. Una trebuie să fie dură şi una mai moale, fiindcă „aşa-i rostul". Iese „făină calitatea întâi" ce nu se compară cu cea din comerţ măcinată la morile moderne care, din cauza vitezei mari, este arsă şi are un gust amărui.

„Cântecul pietrelor de moară, zămislirea însăşi a făinii care se naşte, prefirată de degetele ţăranului, lumina aurie şi rotundă a mămăligii precum roata soarelui" constituie tot atâtea motive de înminunare şi de visare a vizitatorului, precum a făcut-o mereu poetul statornic al Almăjului, Iosif Băcilă:

„Luna trece spre izvoară,
Poate o fi la rând, la moară ?"

La morile care macină în ziua de vizită, veţi fi întâmpinaţi de „rândaşi" care, cu simplitatea vorbelor şi „bătătura" mâinilor muncite, vă vor arăta cum se pun boabele în coş, cum se porneşte şi se opreşte roata, pe unde iese făina şi cum se pune ea în sac cu lopăţica, ca să nu „te umpli de făină pe ţoale" (pe haine !).

Sub acoperiş de şindrilă, piatra, lemnul şi apa scriu simplu şi curat istoria unei civilizaţii din Banatul Montan, care dăinuie şi astăzi ca un miracol. Ascultaţi, cântecul pietrelor de moară, zămislirea făinii care se naşte, prefirată de degetele ţăranului bănăţean, lumina aurie şi rotundă a mămăligii precum roata soarelui. Un rând la moară, o ciutură şi căderea liberă a apei pentru a măcina boabele prin frecarea a două pietre şi a obţine făina cu un gust unic.

Lăsaţi-vă cuprinşi de „învârtita" pietrelor şi jocul stropilor sub murmurul surâzător al apei de munte.

În plus, legendele şi poveştile morilor sunt la fel de ademenitoare, iar localnicii vorbesc de moara care te face tânăr ori de cea la care trebuie să mergi când te doare capul pentru desfacerea vrăjilor sau pentru descântecul copiilor.

Legenda dăinuirilor

*Dacă vei petrece o noapte în moara **Îndărătnica dintre râuri** cu fiinţa iubită, în timp ce moara se roteşte în gol, dimineaţa te trezeşti întinerit, deoarece piatra morii macină timpul îndărăt.*

Morile de apă de la Sichevița

Într-un loc mirific de pe Clisura Dunării, la hotarul dintre Munţii Locvei şi Munţii Almăjului este „răsfirată" comuna **Sicheviţa,** cu cele 19 sate ale sale: Sicheviţa, Gornea, Liborajdea, Cruşoviţa, Lucacevăţ, Streneac, Martinovăţ, Zăsloane, Curmătura, Frăsiniş, Cameniţa, Cârşie, Zănou, Cracu Almăj, Ogaşu Podului, Valea Oreviţei, Valea Ravensca, Valea Sicheviţa şi Brestelnic.

Sicheviţa este una dintre cele mai vechi aşezări din Clisura Dunării, atestată documentar încă din evul mediu (1363), cu o populaţie curat românească. Este o străveche vatră cu urme de locuire încă din preistorie, aşezată acum la confluenţa dintre Valea Cameniţa şi Valea Sicheviţa. Satul îşi are numele de la pârâul şi valea cu acelaşi nume şi este „locul de baştină" al românilor de pe Clisura Dunării.

Fig.6. Sicheviţa -vedere din dronă

Pornind de la **Podul Păzărişte** pe vale veţi vedea de-o parte şi de alta a satului alternanţa un deal, o vale, un alt deal, o altă vale. Suişuri şi coborâşuri blânde, ca oscilaţiile leagănului tradiţional al satului Sicheviţa. Mereu o nouă privelişte. Dar, peste tot aceeaşi blândă armonie a peisajului. În zare se iveşte dealul de la cumpăna râurilor Cameniţa şi Gravensca numit atât de sugestiv de localnici **Botul Cracului.**

După 657 de ani de existenţă (1363-2020), Sicheviţa a rămas un sat bănăţean tradiţional, unde există una dintre cele mai căutate atracţii turistice tradiţionale ale Clisurii Dunării: **Ansamblul de mori cu ciutură şi butoni din Sicheviţa.**

Tot atât de vechi ca şi morile de la Rudăria, morile de la Sicheviţa (existente din 1809-1810) funcţionează şi astăzi. Toate morile de apă sunt cu „ciutură" şi ax vertical, considerate pe drept cuvânt a fi precursoarele turbinelor Kaplan.

Căutaţi cele 10 mori de apă de la Sicheviţa, aşezate şirag pe o distanţă ce se întinde pe 10 km (2 ore de mers pe jos), de la Dunăre la izvoarele apelor din munţi, şi veţi vedea elementul unic prin care se deosebesc de cele de la Rudăria. Apa nu se aduce la ciutură pe „jgheab", ci prin „butoni", un tub din lemn sau din ciment prin care se măreşte debitul apei care izbeşte paletele radiale ale ciuturei. Majoritatea morilor sunt ridicate direct pe cursul apei, însă veţi întâlni şi mori la care apa este adusă pe „ierugă". După cum este locul, morile sunt ridicate pe furci de lemn, cu picior de piatră spre albie şi cu un altul direct pe sol. Un alt element unic în această zonă este construcţia „morii cu două încăperi". Dacă în sat morile sunt monocelulare, cele de pe cătune sunt cu două încăperi: una pentru moară şi una pentru „grajd", unde stau caii sau boii care au tras căruţa sau carul cu „măciniş", pe perioada cât durează măcinatul.

Morile sunt construite din bârne de lemn „lipite" cu pământ galben (lut) şi au acoperişul de şindrilă „în două ape". Lângă piatra morii fixată direct pe axul ciuturei, este vatra cu horn deschis, pentru ca „morarul" să se încălzească noaptea la foc.

Fig.7. Moară de la Sicheviţa

Fiecare moară este un monument de arhitectură populară pentru cei pasionaţi de agroturism şi vor să trăiască „viaţa la ţară" pentru câteva zile de vacanţă. Căutaţi să prindeţi „pe viu" din tainele morăritului. Natural, fiecare moară poartă un nume, după cătunul (locul) unde este moara sau după numele schiviceanului care are „coliba" (sălaşul) lângă moară. După denumirea morilor, de la Dunăre până sus în sat la **Izvoarele Săliştiuţ,** descoperiţi „taina" locului:

Moara de sub Bişteg - Moara lui Trifu - Moara de la Cioacă (Cioaca) - Moara de la Stupă (Stupa) - Moara de la Zăsloane (Zăsloanea) - Moara lui Creţa - Moara lui Iedu - Moara de la Botu Cracului - Moara lui Zaica - Moara de la Gura Izvorului.

Morile sunt aşezate pe cele două râuri importante, Cameniţa (7 mori) şi Gravensca (3 mori). Din cele două mori cu „vâltori" construite în sat, Moara cu buşniţă

a lui Brăilă (Macu) se poate vedea la **Liborajdea**, iar Moara cu văială a lui Brăilă (Gheorghe) de la Cârşie se poate vizita la Muzeul „ASTRA” din **Sibiu**. Vălaiele sau „buşniţele”, cum le spun localnicii, sunt precursoarele maşinilor de spălat, în care prin căderea apei de la înălţime asupra ţesăturilor de lână sau in, acestea se spală într-o pâlnie tronconică, alcătuită din „strobori” de lemn înfipţi înclinat în pământ şi cu un mic spaţiu între ei pentru scurgerea apei. Prin căderea apei şi orientarea laterală a jetului de apă, se creează curenţi turbionari în interior şi se realizează spălarea.

Numele localităţii este constituit din două cuvinte, unul din limba dacică şi altul din limba latină **Siche'-vita**, care înseamnă „*locul /ţinutul cu viaţă (**vita**) grea de la coama muntelui (**Siche'm**)*”. Din strămoşi s-a păstrat vorba din credinţa creştină şi înţelepciunea locului că Sichevița este *„satul cu apa vie care face mai bună viaţa grea a ţinutului de la Botul Cracului.”* într-adevăr, în Sichevița există la fiecare răscruce de drumuri fântâni cu apă de băut atât de bună care îţi dă puterea de a duce „truda” pământului, asemenea cetăţii din Samaria cu numele **Sichem**, unde Iisus, find ostenit de drum, s-a oprit la fântâna lui Iacov pe la şase ceasuri din zi.

Vă propunem să trăiţi **„o zi de moară”** din viaţa satului tradiţional bănăţean şi să căutaţi răspunsuri:

Cum …

• se abate apa din cursul principal pe „ierugă” printr-un stăvilar, formându-se „iazul” morii;

• se bate „găleţaua” la moară prin care bunoniul se umple cu apă şi jetul iese cu presiune focalizat pe „cupele” (paletele) radiale ale ciuturei;

• se stabileşte sensul „drept” sau „îndărătnic” al rotirii ciuturei după mişcarea soarelui şi a lunii pe cer, în sensul acelor ceasornicului sau contrar;

• se pun grăunţii de grâu, porumb sau ovăz din „burduf” în coşul morii suspendat deasupra pietrelor;

• cad boabele în „postăviţă” printr-o curgere continuă şi trepidantă dată de „şiocot”;

• se macină grăunţii în „sânul” dintre piatra „alergătoare” şi piatra”stătătoare”;

• se pune „nuiaua” în gura pietrei alergătoare pentru distribuirea periferică uniformă a boabelor;

• se face făină mai fină sau mai „mare” prin reglarea pietrei alergătoare de la „ridicător” prin care se urcă sau se coboară furca cu „broasca”, piatra-pivot cu o scobitură de susţinere a „călcâiului” butucului roţii de moară;

• se gustă făina luată cu lopăţica din „gura mâşnicului” pentru a testa gustul unic al făinii de Banat;

• se pune făina în sac cu lopăţica ca să nu îţi faci „pete albe” pe haine;

• se „ferecă” piatra alergătoare cu ciocanul pentru ca pietrele de moară „să muşte” grăunţii şi să dea făina după o reţetă cunoscută din bătrâni şi transmisă din generaţie în generaţie, ca şi „rândul” la moară;

• se împiedică pătrunderea crengilor cu un grătar înaintea butoniului;

• se opreşte moara cu „stavila” de lemn pusă la gura butoniului.

• se „frige” porumbul pe jar în vatra cu horn a morii pentru a fi mâncat cu brânză de Banat;

• se face „scalda” la stropii de moară şi „înălbirea” cu albele „flori de săpun” care cresc în jurul morii;

• se dă „guriţă” peste „postăviţă” şi se pune „fânarul” pentru iubiri împlinite.

Căutaţi „moara cu noroc” pentru a simţi sufletul ţăranului român între chemarea iubirii şi chemarea pământului, prin doinele cântate din fluier şi din frunză:

Prof. univ. dr. Gheorghe POPOVICI

Chemarea iubirii

Hai mândro să ne iubim,
Până nu îmbătrânim.
Floare de măgrin,
Toate trec şi vin.

Chemarea pământului

Pădure, soră pădure,
Să nu mă mai spui la nimeni,
C-am trudit o vară-n tine,
La pământ dorul mă ţine.

DESCOPERIRE FABULOASĂ la Hundeoara!

Ce s-a găsit sub pământ te va pune pe gânduri! Oraș din România mai vechi decât piramidele Egiptene

Arheologii români au făcut o descoperire de senzație în județul Hunedoara! Aici a fost descoperit un oraș imens, cel mai vechi din Transilvania, și chiar mai vechi decât piramidele egiptene!

e cele mai multe ori, arheologii români au ocazia de a descoperi istoria României, ascunsă sub straturi de pământ, doar când autoritățile vor să mai construiască una-alta.

Cel mai vechi oraș din Transilvania, ridicat pe la anul 4.200 î.Hr

…înainte să apară piramidele din Egipt (2.630 – 2.611 î.Hr.)

Este și cazul celui mai vechi **oraș din Transilvania, ridicat pe la anul 4.200 î.Hr**, înainte să apară piramidele din Egipt (2.630 – 2.611 î.Hr.). Așezarea a fost descoperită în timp ce muncitorii săpau pentru amenajarea autostrăzii Sibiu- Nădlac.

Se întinde pe 100 de hectare

Situl aflat în Turdaș, Hunedoara, se întinde pe 100 de hectare, are fortificații, cartiere, iar printre ruine au fost găsite multe vase și statuete valoroase. „Un sistem de apărare din acea vreme, pe o așa mare suprafață, nu s-a putut cerceta în Europa: costă foarte mult. Noi am avut această șansă datorită autostrăzii”, a declarat Sabin Adrian Luca, coordonatorul cercetărilor.

Sistemul de fortificații descoperit de arheologii sibieni e oglinda celui pe care Nicolae Vlassa îl descoperise incizat pe o tăbliță. Ideea lui Vlassa că pe această tăbliță, locuitorii vechiului oraș au desenat sistemul de fortificații al așezării a fost astfel confirmată. Specialiștii cred că acest sistem de fortificații ocrotea un nucleu care avea, probabil, 100 de hectare. Delimitări existau și în interiorul așezării, mai ales că aceasta s-a tot extins din interior spre exterior.

De interes este și arhitectura caselor din acest oraș: „case imense și ca înălțime și anvergură, cu podina suspendată”. Altfel spus, din cauza deselor inundații care afectau perimetrul, oamenii și-au construit case suspendate, pe stâlpi imenși de 6-8 metri. Inundațiile afectau însă pivnițele și vetrele

care se găseau la nivelul solului, așa că așezarea era refăcută după calamități ale naturii. S-au descoperit astfel șase orizonturi de arhitectură suprapuse, dar și un număr foarte mare de complexe arheologice: peste 3.000, în condițiile în care, în alte locuri, câteva situri abia totalizează împreună 2.000 de complexe arheologice.

Scrieri de 7.000 de ani în aceeași zonă

Civilizației Turdaș îi aparține și cea mai veche scriere din lume (aproximativ 7.000 de ani)

Este vorba despre celebrele tăblițe de lut (foto) descoperite, în anul 1961, la Tărtăria, localitate situată între Alba Iulia și Orăștie. Acestea sunt inscripționate cu semne asemănătoare cu cele ale scrierii sumeriene, dar cu cel puțin o mie de ani mai vechi decât orice alfabet. Scrierea a rămas, deocamdată, nedescifrată.

„Orașul dacilor de la Turdas" Da! Am fost acolo!

Vă trimit, în premieră absolută, ceea ce am văzut la Turdas, pe traseul excavațiilor autostrăzii. Am fost cu prof. Victor Craciun și senatorul Avram Crăciun, alăturat fotografului Virgil Jireghie de la Arad. Priviți înscrisurile și comparați-le cu cele de la Tărtăria și Oțelești de Iași! Sau chiar cele de pe inelul de aur de la Ezerovo. Este numitorul comun al existenței noastre inteligente de peste 20 de mii de ani.

Constatările sunt numeroase. Dar vom dezvolta public subiectul. Am facut acest demers pentru ca există deja emisă ipoteza descărcarii arheologice, ceea ce ar fi încă **un gest criminal asupra identității noastre ancestrale!**

Scriu toate acestea pentru a se ști și spre a se acționa! Iată cum, așa cum spunea fondatorul constiinței naționale, unicul Eminescu, pietrele au început să vorbească. Și nu numai de azi sau de ieri.

De ce e primul oraș din Transilvania?

Ne răspunde Sabin Adrian Luca, directorul muzeului Brukenthal

„De ce spun că e primul oraș din Transilvania, ca să nu spun cel puțin din sud – estul Europei: pentru că am descoperit un sistem de fortificație, de împrejmuire, compus din 11 palisade și șanturi succesive, pe o profuzime de 200 de metri. Am descoperit două porți de intrare în sistemul de

Mircea Chelaru – Pietrele au început să vorbească

fortificație, cu turnuri, totul din lemn. Acest sistem, de o așa de mare dimensiune, nu s-a putut cerceta în Europa fiindcă costă foarte mult. Am surprins aceste palisade, șanturi, turnuri, care ocroteau un nucleu care, din punctul meu de vedere, în stadiul inițial avea cam 100 de hectare împrejmuit. Faptul că este consacrat după toate regulile vedem din faptul că, la distanțe de aproximativ 200 de metri, în interiorul primei sau celei de-a doua fortificații este pus câte un sacrificat. Am găsit vreo cinci (schelete – n.r.). Ceea ce este curios este că nici unul nu e în aceeași poziție, deci e clar că e sacrificiu, nu este o înmormântare. I-au sacrificat în diverse ritualuri. Sunt puși fie pe burtă cu mâinile și picioarele legate, fie pe spate cu mâinile și picioarele legate, fie cu capul tăiat și pus pe piept", a declarat directorul muzeului Brukenthal.

Potrivit acestuia, așezarea de la Turdaș a fost un ***centru regional de producție și distribuție a ceramicii***, fapt dovedit de descoperirea unui număr foarte mare de cuptoare și obiecte din ceramică, de la vase, în stilul Turdașului, ***„unic în Europa"***, până la statuete antropomorfe, zoomorfe, și „statuete pe tron", care exemplifică regalitatea și care au mai fost găsite doar în ***„două – trei situri din Europa"***.

„Trebuie să ne gândim la un mare centru regional al acelui moment. Am găsit explicația asupra numărului mare de vase și statuete de lut descoperite aici. Am găsit 60 de cuptoare pentru arderea obiectelor de mici dimensiuni și singura concluzie care se poate trage este că aici se făceau statuetele, idolii pentru o țară. Și această mare așezare sacră cu caracter urban livra aceste piese, consacrate deja, spre comunități. E singura așezare din toate cele cercetate până acum din Europa neolitică care are un număr așa mare de cuptoare. (…) Putem argumenta ideea că suntem în fața unei așezări protourbane aidoma marilor așezări din Orient, o așezare care avea sigur regi, datorită statuilor pe tron", a mai explicat Sabin Adrian Luca.

„Săpăturile din ultimul an și jumătate au creat un nou muzeu, avem deja mii de piese întregi restaurate, extrem de reprezentative, unicat, de la ceramică la metal, de la piatră la os. La cercetarea aceasta se va mai lucra patru-cinci ani până când vom tipări volumele. (…) Până acum s-a cercetat un eșantion ceramic de doi-trei la sută și s-a cercetat cam trei-patru la sută din oase. La cea mai mare cercetare din Europa nu poți să estimezi nimic, decât că la final vom raporta cel mai mare eșantion ceramic cercetat în Europa, cel mai mare eșantion osteologic cercetat în Europa, cel mai mare, pentru că asta a fost norocul nostru", a adăugat Sabin Adrian Luca.

Scrieri de 7.000 de ani în aceeași zonă

Civilizației Turdaș îi aparține și cea mai veche scriere din lume (aproximativ 7.000 de ani). Este vorba despre celebrele tăblițe de lut descoperite, în anul 1961, la Tărtăria, localitate situată între Alba Iulia și Orăștie. Acestea sunt inscripționate cu semne asemănătoare cu cele ale scrierii sumeriene, dar cu cel puțin o mie de ani mai vechi decât orice alfabet. Scrierea a rămas, deocamdată, nedescifrată.

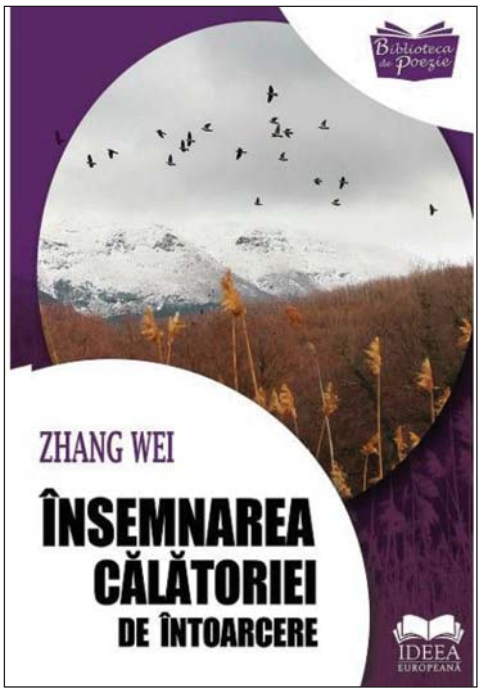
Gen.(r) Dr. Mircea Chelaru,
Vicepreședinte al Ligii Culturale Romane.

POEZII DE ZHANG WEI

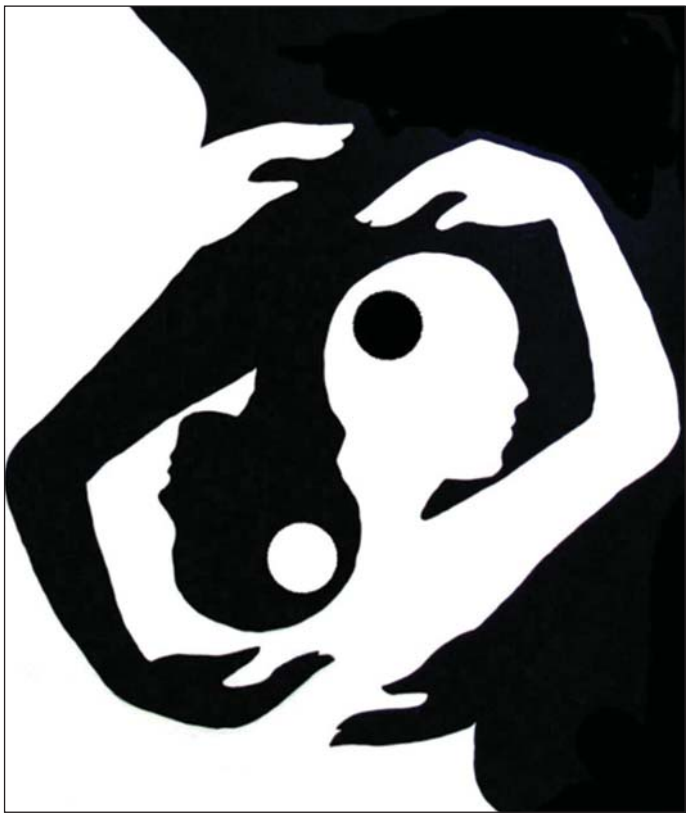

De la începuturile literare din anii 70 ai secolului trecut și până astăzi, Zhang Wei a creat și a publicat lucrări cuprinzând circa cincisprezece milioane de caractere chinezești, fără a lua în calcul cele vreo patru milioane de caractere distruse de autor. Socotind după volumul muncii, dintre scriitorii contemporani de valoare nu se poate nimeni orândui la dreapta sa. Această scriitură este vastă și subtilă, cu o viziune largă, abițioasă și totodată cea mai intangibilă introspecție și cea mai bogată dezvăluire a naturii umane și a existenței. Zhang Wei reprezintă nu numai vârful literaturii din fostele principate Qi și Lu, dar s-a impus între culmile literaturii de azi a Chinei. (Din prefața la antologia de poezie *Întoarcerea din călătorie*, Editura Pedagogică Shandong, China, 2016.)

Filosofie

De la cei bătrâni, nu-mi amintesc să fi existat un asemenea lucru ciudat
Deși am văzut vapor și pușcă cu trei ochiuri
E ca și când ai da ochii pentru prima dată cu radioul și lanterna
De data asta am întâlnit filosofia
Și, speriați, bătrânii nu îndrăzneau să fumeze
Cum aud pe cineva vorbind despre filosofie, oamenii iau foc
Se spune că filosofia are pretutindenea
Duritatea pietrei și aromele fierturii de orez
Nu te poți despărți de ea de dimineața până seara
Ea e ca apa și ca dovleacul
E ca ambiguitatea din castronul soarelui

Se spune că dovleacul are în el două aspecte ale unității contrariilor
Apa în interior și focul ceaunului în afară
În ce sat nu sunt certuri, pe cine nu-l doare burta
Într-adevăr, contradicții sunt peste tot
Podul palmei și dosul palmei reprezintă adevărul și opusul acestuia
Opoziția și unitatea sunt în aceeași mână

Insistența de a obține dovleci e principala
contradicție
Cultivarea legumelor pentru a avea boabe este
contradicția secundară

Bumbac

Are o floare frumoasă
Un fruct deloc bogat în suc
Dar bumbacul e la fel de cald ca o mamă
Îmbrățișează oamenii, pe frig

Când se teme cel mai mult, omul
Întinde brațul și se-nvelește
Atunci, bumbacul e plapomă

Omul deschide gura și-l înghite
Mușcă din el de dimineața până-n amurg
Când bate clopotul de la miezul nopții
Se oprește din mestecat

Te aștept

Mi-ai spus c-o să m-aștepți până în ziua aceea
Oare ce zi va fi aceea

În ziua aceea te vei ridica sub soare
Și mă vei striga din văile munților

Acum te uiți la mine pe furiș
Zâmbetul este darul cel mai de preț
Mâinile tale nu mă ating
Privirea ta e prelungă prelungă
În ziua aceea ne vom ridica
În ziua aceea tu mă vei iubi
Acum nu se poate acum
Ne mângâiem adânc doar cu privirea

Cafeneaua Figaro

Ziarul vechi încărcat
O ceașcă de demult
Pisica neagră ghemuită
Cu fața lucioasă
Așa-numita istorie
Splendoare
Glorie
Nu e decât
Un surâs
O amintire
Ceva emoție

O măsuță din lemn, ponosită
Cum e chitara lui Eliot
Invizibilă
Haina neagră a unei femei
Amicul de totdeauna, dispărut
Cafea
Desigur
Cafea

Un indiciu al felului de a fi al vestului
De nepătruns
Aștept amurgul
Dulceața somnului și
Tristețea

Notă: Cafeneaua Figaro se află în New York, pe Greenway
Poetul Eliot obșnuia să scrie poezii și să-și petreacă timpul aici

25 august 1996

Marii scriitori ai României despre una dintre cele mai vechi staţiuni balneare ale lumii – Herculane în cel de-al 1867-lea an de existenţă documentară

Vasile Alecsandri, bardul din Mirceşti, a ajuns la Herculane în 1847, an în care a fost pusă şi statuia lui Hercules în Piaţa Băilor vechi, el fiind îndrăgostit de locurile mirifice ale lui Hercules, scrie poezia „Pe un album“, ale cărei versuri sunt inspirate de frumuseţea acestor locuri:

În zadar vueşte Cerna şi se bate
De-a ei stânci măreţe, vechi, nestrămutate,
Şi-n cascade albe saltă pe-a lor sân...
Apa-i trecătoare, petrele rămân !

În zadar şi anii s-adun cu grăbire,
Trecând peste inimi ce-au gustat iubire !
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Printr-a vieţii valuri stă-n veci neclintit !

1847, în piaţa băilor vechi este pusă o statuie a lui Hercule, turnată din fier tun, de maeştrii Ramelmayer şi Glantz din Viena şi dăruită ofiţerilor şi soldaţilor bolnavi din Băile Herculane de arhiducele Carol.

Poetul **George Coşbuc**, venit şi el la cură balneară, se arată vrăjit de frumuseţea locurilor, transpunându-şi sentimentele într-o interesantă viziune lirică. Poezia este denumită „Prin Mehadia“ (Herculane)şi surprinde un moment din plimbarea pe care poetul o făcea înspre staţiune, părându-i-se că nu mai ajunge:

Şi era un vuiet jalnic prin porumburile coapte,
Carul mare scoborâse jos de tot spre miazănoapte
Şi-i păreau pe deal înfipte roţile de dinapoi;
Lira ne-nsoţea la dreapta, iar Antares după noi

Prin răcoarea mult-a nopţii îmi vedeam suflarea gurii.
Eu mergeam pe strâmta cale de sub marginea pădurii,
Obosit şi de mânie şi de drum îndelungat.
Uneori izbea copita calului descălecat
Pietrele, -ngrozind tăcerea câtă mă-nsoţea pe cale.
Noaptea neagră tot mai negru văl punea pe neagra vale.

Vântul zbuciuma frunzişul şi prin stânci la cotituri,
Fioros scotea-n durere muget cu-nzecite guri.

Şi urcam, urcam poteca. Parcă m-aş fi dus spre moarte,
Singur, închizându-mi ochii, ca-ntâmplarea să mă poarte,
Unde-o vrea. Mânia-n suflet parcă-mi tot sporea pe drum
şi trecea, trecea şi noaptea, şi era spre zori acum.

Dar pe culme sus, deodată, Doamne, tu, Părinte-al vieţii !
Când ieşii pe culmea goală în răcoarea dimineţii,
Sufletu-mi simţii deodată liber şi de-uimire plin:
Încetase-acum şi vântul, cerul scăpăra senin.
Iar în zarea limpezită ca un scut de aur luna
Sta pe piscul unui munte, roşiu aurind cununa
Muntelui, şi până-n vale ca şi ziua luminând.
Iată turle de biserici cum s-arată rând pe rând,
Sate risipite-n lungul văilor, grădini prin sate,
Toate-n alba zare-a lunei şi-n răpaos cufundate,
Iată, dealuri pe-unde via îşi întinde viţa ei.
Râul curge-n negre maluri ca un fulger cu schintei
Ce-alergând în strâmbu-i umblet a-mpietrit păstrându-şi locul

Iar departe de sub poala codrului, de unde focul
Potolit ardea prin noapte lângă carul ocolit
De bărbaţi, doinea de-a lungul văilor, ca aiurit,
Tulnicul cel trist la cântec şi cu-ntorsături duioase,
Şi cântau cuvinte-acolo, din adânc de suflet scoase -
Prin atâta vraj-a nopţii cea cu chip dumnezeiesc
Trăgănat plîngea-n răstimpuri cântecul ardelenesc:
Colo-n vale la fântână
Două fete spală lână.

Lucian Blaga, într-o primăvară, pe când era la Băile Herculane, scrie poezia „Sălcii plângătoare“:

Umblu-n neştire pe potecă.
Prin vale caut muguri, semne.
Moştenitor eu sunt al iernii.
Mai curge-ngheţ pe apa Cernii.
Sfarm vreascuri umede, nedemne.
Pe munţi zăpada se mai vede.
O singură-nverzire-n-cale
mă ţine locului, mă pierde.

Şi soarele ajută-oleacă
Prin vaduri negura să treacă.

Legenda spune că pe-aice
Euridice, fata tracă,
din iaduri şi-a mutat în sălcii -
a jale - părul lung şi verde.
Şi prind în palme ce mă pierde,
mătasea grea şi jalea verde.

Şi marele scriitor român **Mihail Sadoveanu** a fost vrajit de frumuseţile staţiuni Herculane, frumuseţi pe care ni le-a redat ca iubitor al meleagului legendar a lui Hercules , cu minunile care se desavarşesc în această mare oază de linişte şi însufleţire „ale izvoarelor calde ale tainei pământului”

Aş vrea să ne regăsim undeva, departe, numai noi,
Între munţi, la Mehadia, unde ies din adânc
Izvoarele calde ale tainei pământului.
Acolo nimeni nu ne ştie, nimeni nu ne cunoaşte;
Când apărem în poieni, numai paserile dau veste singurătăţii
Că au sosit doi pământeni şi-şi duc în tăcere
Acea bucurie înaltă care-i mai tare decât moartea.
Aşa umblăm până ce-ajungem iar către oameni,
În privelişti naive, unde saltă un pârău de vifor...
Aici e apa Cernii; ş-auzim glas de departe
Cântând tinereţii:
„Foaie verde firul ierbii
Mă suii în dealul Cernii
Unde cântă puiul mierlii,
La Lina cu ochi negri -
M-a mâncat, mânca-o-ar viermii...“
Stăm ş-ascultăm şi tu râzi amuzată.
Eu ascult gânditor şi mâhnit.

Domol coborâm...

Domol coborâm poteci
Pe care le-au ciocănit căprioarele.
La coturi, ne sparie, râzând, şipote reci.
Chemăm şi ne răspund cântând ponoarele.
Brazi după brazi, adânc după adânc,
Până la apa Cernii.
Primăvara a încălecat pe vânt, cu flori la oblânc,
Şi suie spre ţancurile iernii;
Spre noi risipeşte parfum subţire:
Te-amestec cu el, cu luciri, cu vibraţii...
Îmi intră în suflet ca o suvenire
De-amoruri romantice a altei generaţii.

O veveriţă-ţi face semn dintr-o furcă de fag.
Te-opreşti surâzând, cum ştii că mi-i drag,
O cauţi cu ochii cum fuge de mine
Ca o iederă de flacără vie,
Şi culegi buchetul ce ţi-a aruncat ţie:
Crenguţă de smaragd bătută-n rubine.
N-ai mai gustat pân-acuma căline ?
Din colţul gurii-mi faci şi mie dar
Un minuscul explosiv amar.

ROMÂNIA PITOREASCĂ

Alexandru Vlahuță

Pe Dunăre, de la Orşova la Porţile de Fier

Soarele scapătă spre asfinţit. Crestele munţilor par aprinse. Încet se desfac şi s-aştern pe văi perdele de umbră. Înaintea noastră, pe luciul plumburiu al apei, se iveşte-n curmeziş, mai întâi o dungă, o coamă gălbuie şi creaţă. Ne apropiem de pragul gherdapurilor. Dunărea începe să vâjâie mânioasă, e un zbucium ş-un clocot de valuri dintr-un mal în altul. Peste adâncimi se fac ochiuri mari, care rotesc în loc. Ici apa se scufundă, bolborosind, ca suptă de gura unei vâltori, colo se umflă, se burduşeşte şi urlă, făcând clăbuci, bătându-se de stânci care nu se văd.

Vaporul merge mai încet, mai cu pază. Patru oameni stau la roata de la cârmă. Amândoi comandanţii sunt pe punte, în picioare, cu ochii aţintiţi înainte: trecem printre gherdapuri.

Dunărea mugeşte mai tare. Cu ochii închişi, te-ai crede într-un codru, pe-o vijelie cumplită. Din fundul ei se-ntind, pe subt valuri, nenumărate braţe de piatră, gata s-apuce vasul şi să-l farme-n bucăţi, la cea mai mică nebăgare de seamă.

Aici, subt volbura asta de valuri, e încheietura Balcanilor cu Carpaţii. Peste pumnii lor încleştaţi, Dunărea se aruncă furioasă, rupând cu zgomot cele din urmă stăvilare ce i se mai ridică-n cale. Şi, în vălmăşagul acestei ciocniri de titani, fiecare val pare că strigă, fiecare stâncă pare că se mişcă. Deodată apa lunecă de pe zăgazul colţuros şi se întinde ca o pânză. Lupta, năprasnica luptă dintre cei doi urieşi, care de

aci încolo au a purta străjile României, s-a încheiat. Munţii, învinşi, se dau la o parte. Zarea se deschide. Din stânga, de subt curmătura unui deal, vine râul Bahna să întâmpine, să salute sosirea marelui fluviu la pragul ţării, cu al cărei pământ şi destin se leagă pentru totdeauna.

Din ce depărtări scoboară şi cât a luptat Dunărea, ca să străbată-ncoace! A trebuit să spintece munţii, să-şi sape albia în piatră de-a curmezişul Carpaţilor. A bătut şi «Porţile de fier» s-au deschis în faţa puterii eterne a valurilor ei.

Acum vuietul conteneşte biruitoare, apa s-aşază între maluri, potolită, netedă ca o oglindă. Carpaţii îşi împing spre miazănoapte înălţimile învălite în codru. Câteva stânci, curioase, îşi mai ridică, din desişul verde, capetele pleşuve, ca şi cum ar vrea să mai privească o dată la potopul acesta călător, căruia nimic nu i-a putut sta împotrivă.

TURNU SEVERIN

De la Vârciorova malurile se pleacă şi se netezesc. Întinse ogoare de porumb înverzesc zarişte. Linia ferată tiveşte drept, ca un chenar regulat, mar-

ginea apei până la Turnu Severin, care se arată-n asfinţitul soarelui, ca-ntr-un decor de teatru.

Dunărea, lărgită, taie-o curbă-n ţărmul românesc şi-mpinge oraşul peo înălţime acoperită de arbori, din desişul cărora ies la iveală, tot mai sus, tot mai mari, case albe-nvălite cu olane roşii. Fumuri groase, negre, clăbucesc din coşurile fabricilor. De departe s-aud bocănind în şantiere ciocanele de fier. Pe mal, la schelă, furnică mulţimea, ca la bâlci. E plin locul acesta de amintiri străvechi. Pe aici au curs, acum optsprezece veacuri, legiunile romane.

Aici şi-a întemeiat mai târziu Septimiu Sever straja răsăriteană a împărăţiei lui, «Castrele Severiane», din care se mai văd şi astăzi urme (Turnul lui Sever) în grădina publică a oraşului, aşezată deasupra portului, pe-o terasă 'naltă, de unde se deschide una din cele mai frumoase privelişti pe Dunăre. Aici a fost odată capitala Olteniei, scaunul vestiţilor Bani ai Severinului, a căror obârşie se pierde-n negurile vremii, dincolo de descălecătoare.

Săpăturile ce se fac prin împrejurimi descopăr ziduri antice, chipuri de piatră, scule şi monede romane, răzleţe amintiri dintr-o lume de neasemănaţi viteji care au adus ş-au împânzit în câmpiile Dunării lumina, graiul şi falnica putere a celei mai mari şi mai slăvite împărăţii, din câte-au stat subt soare. Ce urme de urieşi au lăsat legionarii lui Traian pe unde au trecut! Paşii lor se cunosc prin desfundăturile munţilor. Toate li sau supus. Stâncile s-au dat la o parte şi le-au făcut loc, apele s-au plecat speriate de umbra şi zgomotul celor dintâi poduri ce le-au încălecat.

Dunărea, însăşi măreaţa şi năpraznica Dunăre, s-a îmblânzit şi s-a dat învinsă în mâinile lor. Se văd şi astăzi căpătăile podului, care-a făcut nepieritor numele lui Apolodor din Damasc, ieşind din valuri, ca două braţe de gigant întinse spre cer. Aici, pe pământul acesta, sfinţit de jertfe mari şi de preţioase amintiri, se ridică azi Turnu Severin, unul din cele mai însemnate porturi ale României, oraş apusean, cu clădiri frumoase, cu şcoli măreţe, cu uliţi largi şi drepte, cetate întărită odinioară, apărată de un şanţ pe care, la vreme de primejdie, îl umplea-ntr-o clipă Dunărea, puind-o astfel subt o pavăză de apă, din toate părţile, strângând-o la sân, ca pe-un copil iubit, subt braţul ei ocrotitor...

Supă chinezească de creveți cu tăiței

Ingrediente:
5 creveți întregi argentinieni de la Sea-Way
100 g tăiței udon (sau cu ou)
50 g spanac proaspăt
10 fructe goji uscate
3 feliuțe ghimbir proaspăt
2 căței usturoi
1 bucată lemn scorțișor (nu scorțișoară!)
2 bucăți anason stelat
2 linguri sos de soia
2 linguri sos de pește
1 linguriță ulei de susan
1 litru apă

Decongelați crevetții (dacă e cazul), scoateți capetele de la creveți cu grijă să păstrați cozile întregi și lăsați-le deoparte. Îndepărtați picioruşele și aruncați-le. Puneți pe un servețel de bucătărie cozile de creveți.

Umpleți o oală cu apă și puneți în ea capetele de creveți, feliile de ghimbir, cățeii de usturoi întregi, fructele goji, lemnul de scorțișor și anasonul stelat. Puneți oala pe foc și fierbeți timp de 10 minute până ce toate aromele se adună în oala cu supă. Atenție! Scorțișor, nu scorțișoară! Are un gust total diferit de bețișorul de scorțișoară și nu se folosește la deserturi. Acesta se folosește în general la supe, pentru un plus de savoare. Dacă nu aveți, nu e neapărat nevoie să puneți.

Cu ajutorul unei spumiere, îndepărtați spuma formată la suprafața supei. După cele 10 minute strecurați supa și aruncați resturile. Separat, fierbeți tăițeii udon conform instrucțiunilor de pe ambalaj. Scurgeți tăițeii de apă. Puneți supa înapoi în oală, adăugați cozile de creveți și mai fierbeți timp de 5 minute. La sfârșit adăugați sosul de soia, sosul de pește și uleiul de susan. Adăugați tăițeii în supă împreună cu spanacul. Stingeți imediat focul.

Într-un bol mare așezați tăițeii, spanacul și presărați câteva fructe goji uscate.
Așezați pe deasupra cozile de creveți.
Turnați cu grijă supa peste toate.
Serviți fierbinte!

Cam așa ar fi trebuit eu să-mi fi pus bolul de supă în ziua aceea la masa cu chinezi! :). Dar pentru că nu am apucat atunci, mi-am luat revanșa acum :D.

Sos dulce iute – sweet chilli sauce

Deși gurile rele spun despre sosul dulce-iute că nu este chinezesc, ci mai degrabă provine din Thailanda sau Vietnam, el se găsește totuși și în bucătăria chinezească. Gustul său dulce și picant în același timp i-a cucerit și pe chinezi, astfel că de multe ori, l-am găsit în restaurante, alături de anumite preparate.

Ingrediente:
200 ml apă
100 g zahăr
100 ml vin de orez (alcool de gătit)
4 ardei roșii iuți
1 bucată ghimbir cât o nucă
2 căței de usturoi
1 praf sare
1 lingură amidon

Într-o oală puneți la fiert apa împreună cu zahărul. Amestecați până ce zahărul se topește complet, apoi lăsați să fiarbă până ce pregătiți restul ingredientelor.

Spălați ardeii și îi curățați de cotor. Dacă doriți sosul mai iute, atunci păstrați și semințele. Eu am pus 2 ardei cu semințe, 2 fără semințe. Într-un robot de bucătărie puneți ardeii, ghimbirul, și usturoiul. Porniți robotul și lăsați-l să-și facă treaba pentru câteva secunde, până ce ingredientele sunt tocate, de mărimea bobului de orez. Eu am vrut ca sosul meu să aibă bucatele de ardei în el, așa că nu am transformat ingredientele în pastă. Turnați ingredientele tocate în oala de pe foc, adăugați sarea și vinul de orez. Lăsați să clocotească. Dizolvați amidonul într-o lingură de apă și turnați-l în oală. Aici puteți decide consistența sosului. Dacă doriți un sos mai gros și mai consistent, atunci mai lăsați pe foc până ce sosul mai scade. De asemenea, puteți crește cantitatea de amidon.
Se păstrează în recipiente de sticlă închise ermetic, la frigider. Rezistă până la 2 săptămâni.

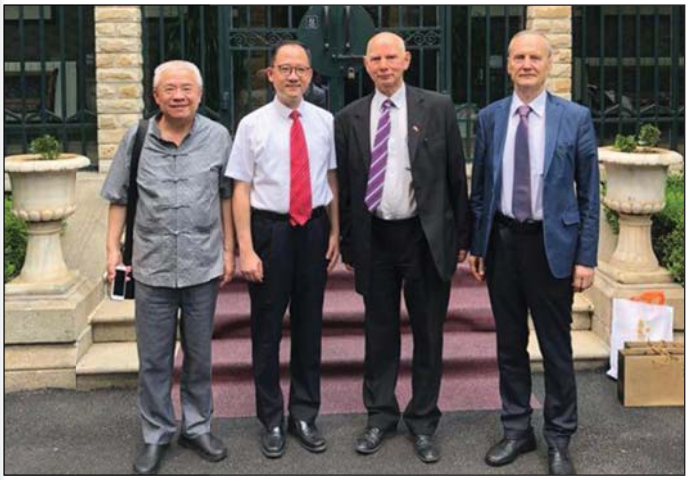
DE SĂRBĂTOARE

De Sărbătoare

Prietenilor mei
Din China
Rotindu-ni-se masa
Într-un ganbei, noroc,
Al Pământului
Milenară și cultură
Străjuită de timp
Dăruită
Stejar al lumii
Ne-am adăpat setea
cunoașterii
din fântâna soarelui
de unde vine lumina
în oglinda sufletului
piatră de jad
și mătase de dor.
Învârtind pământul
odată
cu masa
și licoarea
devine un concert
în care maestrul este
Poporul Chinez
Iar roata este
și a feciorilor români
în straie
strămoșești
Strigând
Numa, numa,
numa așa
trăiască prietenia!

Ilie Cristescu

SUMAR

LA MULŢI ANI, CHINA

La mulţi ani poporului chinez!
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 1

CHINA de la A la Z

ECONOMIA CHINEI ESTE PRIMA economie a unei mari puteri care își revine după pandemie
Petre-Daniel Coman.....2

Preşedintele Chinei, Xi Jinping, a vizitat compania First Automotive Workshop 3

ANIVERSARE

Mesaj către Excelența Sa Doamna JIANG YU
Ambasadorul Republicii Populare Chineze în România
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 4

EDITORIAL

Criza globală
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 5

CULTURALE

Zi de sărbătoare pentru Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România
Tanța Tănăsescu 6

ROMÂNIA–CHINA

Membri ai UZPR acasă la prof. univ. Dr. Ilie Cristescu. Grădina marcată de spiritualitate 8

dialog despre poezie cu Jidi Majia
Nina Felicia Gherman, Traducere Li Xin 10

CULTURALE

Versuri de Maria Stoica și Petre-Daniel Coman 13

O carte fără moarte – Arta războiului (II)
Cristiana Crăciun 14

TURISM

Descoperă Banatul. Tradiție și autenticitate
Prof.univ.dr. Gheorghe Popovici.....16

CULTURALE

Descoperire fabuloasă la Hundeoara!
Gen.(r) Dr. Mircea Chelaru.....21

Poezii de Zhang Wei.....24

Marii scriitori ai României despre una dintre cele mai vechi stațiuni balneare ale lumii – Herculane în cel de-al 1867-lea an de existență documentară 26

TURISM

România pitorească pe Dunăre, de la Orşova la Porţile de Fier
Alexandru Vlahuță.....28

CULINARE

Rețete chinezești.....31

ROMÂNIA–CHINA

De Sărbătoare
Prof. univ dr. Ilie Cristescu 32

Revistă editată de Asociaţia Română de Prietenie cu R. P. Chineză
şi de
Asociaţia de Prietenie pentru Schimburi Economice şi Culturale cu R. P. Chineză

Deceniul 7

Revista apare trimestrial

Mulţumim colaboratorilor Radio China Internaţional

Trebuie să ştii să perseverezi pentru a ajunge la echilibru. Trebuie să fii echilibrat pentru a avea posibilitatea să examinezi cu calm şi limpezime. Trebuie să examinezi cu calm şi vedere clară pentru a ajunge la linişte, la încredere. Trebuie să fi obţinut liniştirea, încrederea, pentru a putea discerne esenţialul lucrurilor. Când se discerne esenţialul lucrurilor, se poate atinge scopul.

Confucius

ISSN: 2069 – 6272